Emődi Gyermekálom Óvoda és Bölcsőde
3432 Emőd, Geleji utca 21.

Bölcsődei Szakmai Program



„A gyermek a miénk is, az enyém, a tied, mindannyiunké!”
/ Hermann Alice/

Készítette:

Matiz Csilla
főigazgató

2026

Tartalom

1. BÖLCSŐDE ADATAI *5*
2. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR *6*
3. SZAKMAI PROGRAM *8*
4. ELLÁTANDÓ TERÜLET ÉS CÉLCSOPORT JELLEMZŐI *8*
4.1. Ellátandó terület *8*
4.2. Ellátandó célcsoport *9*
4.3. Az intézmény működéspolitikája *11*
5. A BÖLCSŐDEI SZOLGÁLTATÁS CÉLJA, FELADATA, ALAPELVEI *12*
5.1. A bölcsődei nevelés célja *12*
5.2. A bölcsődei nevelés-gondozás feladata *12*
5.2.1. Egészségnevelés, egészséges életmód megalapozása, környezetvédelem *13*
5.2.2. Gyermek-elsősegélynyújtással kapcsolatos feladatok *13*
5.2.3. A környezeti nevelés – Maroknyi világ, zöld jövő *15*
5.2.4. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése *15*
5.2.5. Az érzelmi fejlődés és a társas kompetenciák fejlesztése *15*
5.2.6. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése *16*
5.3. A Bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei *16*
6. HUMÁN ERŐFORRÁS *18*
7. TÁRGYI FELTÉTELEK *19*
8. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI *22*
8.1. Gondozás *22*
8.2. Gondozás szervezése, gondozási műveletek *22*
8.3. Játéktevékenység *24*
8.4. Komplex művészeti és esztétikai nevelés *24*
8.5. Tanulás *27*
8.6. Mozgás *27*
8.7. Sajátos nevelési igényű gyermekek fogadása *27*
9. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁNAK FELTÉTELEI *28*
A bölcsőde működési rendje *28*
A gyermekcsoportok szervezése *28*
Napirend *29*
A „saját kisgyermeknevelő” -rendszer *29*

9.1. A bölcsődei ellátás igénybevételének módja *29*
10. CSALÁDOK TÁMOGATÁSÁNAK MÓDSZEREI ÉS LEHETŐSÉGEI *30*
A szülők tájékoztatása a bölcsődei szolgáltatásról *30*
Családlátogatás *31*
Beszoktatás (adaptáció) *31*
Napi kapcsolattartás *32*
Egyéni beszélgetések (fogadóórák) *32*
Szülőcsoportos beszélgetések *32*
Szülői értekezletek *33*
Indirekt kapcsolattartási formák *33*
Családi füzet *33*
11. GYERMEKÉLELMEZÉS *33*
12. GYERMEKEKRŐL VEZETETT DOKUMENTÁCIÓ *34*
Felvételi könyv *35*
Bölcsődei gyermekegészségügyi törzslap *35*
Fejlődési napló *35*
Családi füzet *35*
Bölcsődei Csoportnapló *35*
Napi jelenléti kimutatás *35*
12.1. A bölcsőde dokumentumainak nyilvánossága *36*
13. BÖLCSŐDE KAPCSOLATRENDSZERE *36*
Belső kapcsolati rendszer: *36*
A külső kapcsolati rendszer *36*
A bölcsőde és az óvoda kapcsolata *37*
14. GYERMEKVÉDELEM A BÖLCSŐDÉBEN *38*
14.1. A bölcsődei szolgáltatást igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme *38*
14.1.1. A gyermek joga: *38*
14.1.2. A szülők (törvényes képviselő) joga: *39*
14.1.3. A szülő (törvényes képviselő) kötelessége: *39*
14.1.4. A bölcsődei dolgozó joga: *39*
14.1.5. A bölcsődei dolgozó kötelessége: *40*
15. ÉRDEKKÉPVISELETI FÓRUM *41*
15.1. Az Érdekképviseleti Fórum működésének célja *41*
15.2. Az Érdekképviseleti Fórum működésének feladata *41*
15.3. Az Érdekképviseleti Fórum jogköre, felelőssége *41*

16. A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK FOLYAMATOS SZAKMAI FELKÉSZÜLTÉSGÉNEK BIZTOSÍTÁSA 42
16.1. Szakmai továbbképzés 42
16.2. Belső továbbképzés, szakami megújulás 43
16.3. Szakmai Önképzés 43
17. BÖLCSŐDEI ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS 43
18. ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT 45
19. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK 45

1. BÖLCSŐDE ADATAI

Az intézmény fenntartója:	Emőd Város Önkormányzat
Székhelye:	3432 Emőd, Kossuth tér 1.
Fenntartó telefonszáma:	06 46 476 206
Képviselője:	polgármester
Az intézmény neve:	Emődi Gyermekálom Óvoda és Bölcsőde
Az intézmény címe:	3432 Emőd Geleji utca 21.
Az intézmény ellátási területe:	Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegye
Férőhelyszám:	14 fő
Bölcsődei csoportok száma:	1 csoport
Ellátottak életkora:	20 hetes kortól 3 éves korig
Nyitvatartási ideje:	Hétfőtől – péntekig 6^{00} órától – 17^{00} óráig
Intézményvezető neve:	Matiz Csilla
Telefonszám:	06 30 785 9082
Bölcsődevezető neve:	Klebovicznéné Kemény Renáta
Email:	bolcsiemod@gmail.com
Telefonszám:	06 46 576 289
Honlap:	www.oviemod.hu

2. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

Bölcsődék működését szabályozó rendeletek:

- Magyarország Alaptörvénye
- Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 328/2011. (XII.29) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- 415/2015. (XII.23) Korm. rendelet A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről (KENYSZI). Napi bölcsődei gyermek létszám elektronikus nyilvántartása és eseti jelentési helye
- 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- 235/1997. (XII.17.) Korm. rendelet A gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 1993. évi III. törvény A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SZCSM rendelet módosításáról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 1998. évi LXXXIV. törvény A családok támogatásáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- Emőd Város Önkormányzat Képviselő-testületének 4/2021. (III.5.) önkormányzati rendelete

- Magyar Bölcsődék Egyesülete kiadványai:
    - Tudástár- Beszoktatás módszertana – Szocializálódás a családból a bölcsődébe
    - Tudástár mini bölcsődéknek – Csecsemőtáplálás a bölcsődében
    - Tudástár mini bölcsődéknek – Kisgyermek táplálás a bölcsődében
    - Tudástár – A továbbképzési rendszer labirintusa

A kiadványok elérhetőek: https://magyarbolcsodek.hu/hu/szakmai-anyagok/modszertani-kiadvanyok/

Közétkeztetésről szóló rendeletek

- 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet

Továbbképzési kötelezettségről szóló törvények és rendeletek

- 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 8/2000 (VIII.4.) SzCsM Rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba vételéről.

3. SZAKMAI PROGRAM

Bevezetés

A bölcsőde olyan intézmény, amely az alapellátás keretén belül nyújt napközbeni ellátást a gyermekek számára, az alábbi szakmai jogszabályokat alkalmazva:

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban Gyvt.),
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint a személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a (továbbiakban 15/1998. (IV.30) NM rendelet),
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet.

Az intézmény típusa:

- a Gyvt. VI. fejezete alapján gyermekjóléti alapellátás,
- gyermekek napközbeni ellátásán belül, **bölcsőde**

Az intézmény jogállása:

Az intézmény jogi személyiséggel rendelkező, részben önállóan működő költségvetési szerv. Az intézményvezető a juttatások előirányzata felett önállóan rendelkezik, míg valamennyi egyéb kiemelt előirányzat tekintetében keretgazdálkodást folytat.

A működés pénzügyi forrása:

- állami normatív támogatás,
- fenntartói támogatás, melyet a Fenntartó a mindenkori éves költségvetésben határoz meg,
- pályázatok.

4. ELLÁTANDÓ TERÜLET ÉS CÉLCSOPORT JELLEMZŐI

4.1. Ellátandó terület

Emőd Város Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyében, Miskolctól 20 km-re, a 3 számú főút mellett helyezkedik el. Családi házas utcák és gondozott zöldövezetek jellemzik. Városunk lakossága több mint 5000 fő.

Az itt élő emberek megélhetési forrását a helyi intézmények és vállalkozások, gazdálkodó egységek, valamint a közeli településeken, illetve a vármegyeszékhelyen lévő üzemek, magánvállalatok biztosítják.

A településen élő fiatalok száma évről évre növekszik, egyre több család költözik településünkre igénybe véve a Kormány által bevezetett családi otthonteremtési kedvezményt (CSOK) és egyéb támogatásokat. Ezek a támogatási programok sok fiatal család számára nyújtanak segítséget a családalapításhoz.

A város lakosságának folyamatos növekedése indokolttá tette a bölcsődei ellátás fejlesztését és bővítését. 2017-ben létrejött mini bölcsőde rövid időn belül elérte kapacitásának határát, ezért pályázati forrás bevonásával egy kétcsoportos, 24 férőhelyes, korszerű, modern, 21. századi új bölcsőde épült.
Az Emődön élő 3 év alatti gyermekek szociokulturális háttere vegyes képet mutat, a családok életét más–más erkölcsi normák, nevelési elvek jellemzik. A gyermekek szociokulturális hátterének figyelembevételével a bölcsődei munkánk kiemelt feladata a hátrányok csökkentése, az esélyteremtés biztosítása. A hátrányok kompenzálására megfelelő szociális ellátást nyújt a bölcsőde.

A kisgyermekes kereső szülők körében egyre többen veszik igénybe az állam által nyújtott GYED extra és egyéb támogatásokat, ezáltal növekszik a munkavállalási mutató.
A növekvő igényeknek megfelelve újabb pályázati támogatásból a „Bölcsődei nevelés fejlesztés pályázat” RRF.-1.1.2-21-2023-00182. projekt keretében az intézmény székhelyén egy **14 férőhelyes, 1 csoportos** bölcsőde kialakítására került sor, egy új modern épületben, ezzel tovább erősítve a település kisgyermekellátási hálózatát.

Az Emődi Gyermekálom Óvoda és Bölcsőde többcélú intézmény olyan intézményi keret, amelyben a bölcsődei ellátás és az óvodai nevelés egy szervezeti egységben működik, azonos fenntartó irányítása alatt. Többcélú intézményünk legnagyobb lehetősége, hogy egységes, gyermekközpontú szemlélettel dolgozhatunk a bölcsődés és óvodás korosztályért.

4.2. Ellátandó célcsoport

A bölcsődei ellátás célcsoportját elsősorban azok a gyermekek alkotják, akik stabil családi háttérből érkeznek, és akiknek szülei aktív munkavállalók. A gyermekek többsége olyan családokban él, ahol a szülők keresőképesek, rendszeresen dolgoznak, és a család mindennapjait a munka és a gyermeknevelés összehangolása határozza meg. Gyakori, hogy a bölcsődébe járó gyermekek többgyermekes családok tagjai, ahol a szülők felelősségteljesen vállalják a munkát és a gyermekek nevelését párhuzamosan.

A bölcsőde szolgáltatásait kisebb létszámban olyan gyermekek veszik igénybe, akik hátrányos helyzetű családból érkeznek, illetve akiknek nevelését egyedülálló szülő biztosítja.

Esetükben a bölcsődei ellátás különösen fontos szerepet tölt be a gyermekek fejlődésének támogatásában, a szociális hátrányok mérséklésében, valamint a család mindennapi terheinek enyhítésében.

A célcsoport meghatározásánál kiemelt szempont, hogy a bölcsőde olyan intézményi hátteret biztosítson, amely egyszerre segíti a gyermekek harmonikus fejlődését, a szülők munkavállalási lehetőségeinek fenntartását, valamint hozzájárul a családok életminőségének javításához.

Bölcsődénkben a családban nevelkedő, 20 hetes – 3 éves korú gyermekek számára biztosítjuk a napközbeni ellátást, amely magában foglalja a szakszerű nevelést-gondozást, valamint az életkoruknak megfelelő étkeztetést. A szolgáltatás célja, hogy támogassa azokat a családokat, akik a gyermekek napközbeni ellátását munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő képzésük, egészségi állapotuk vagy egyéb élethelyzetük miatt nem tudják biztosítani.

- **Ha a gyermek évközben tölti be a 3. életévét** (sajátos nevelési igényű gyermek esetén az 5. életévét), a nevelési-gondozási év végéig, azaz augusztus 31-ig továbbra is ellátható a bölcsődében.
- **Ha a gyermek szeptember 1. és december 31. között tölti be a 3. életévét** (sajátos nevelési igényű gyermek esetén a 6. életévét), a bölcsődei ellátás a nevelési év végéig biztosítható, amennyiben a szülő vagy törvényes képviselő ezt vállalja.
- **Ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre**, és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, a gyermek a bölcsődében gondozható legfeljebb a 4. életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

A gyermekek első intézményi szocializációs színtere a bölcsőde, amely befolyásolja a társas kapcsolataikat, személyiségük alakulását, éppen ezért nagy a felelősségünk. Fontosnak tartjuk, hogy minél nagyobb összhangot teremtsünk a családi és a bölcsődei nevelés között. Bölcsődénk elsősorban az emődi lakcímmel rendelkező családok három éven aluli gyermekeinek nevelését, gondozását biztosítja a jogszabályi rendelkezésekkel összhangban. Szabad férőhely függvényében a környező települések gyermekeit is szívesen fogadjuk.

Az Intézmény Felvételi Szabályzata is tartalmazza az ellátásra jogosultak körét és az ellátás igénybevételének módját.

4.3. Az intézmény működéspolitikája

Egy olyan nevelési színtér megvalósítása a célunk, ahol a gyermekek egyéni fejlődési ütemének, életkori sajátosságainak megfelelő gondozást, nevelést tudunk biztosítani. Fontos számunkra, a gyermekek egészséges fejlődésének segítése, környezettudatos szemléletmód megalapozása és a családi nevelés elsődlegessége mellett, a magas színvonalú napközbeni gyermekellátás biztosítása, a bölcsőde keretein belül.
Éppen ezért, nagy hangsúlyt fektetünk a szeretetteljes, élményekben gazdag légkör kialakítására, ahol minden gyermek problémamentesen, boldogan töltheti napjait.

Hermann Alice szavait idézve: *„A gyermekben érlelődik a jövő…”*, hogyan alapozzuk meg ezt a „jövőt”, az rajtunk múlik, mert a gyermek olyan, amilyenné a felnőttvilág alakítja.
Családbarát intézményként, olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik sokszínűek, mégis egyediek, akik sokszínűek személyiségükben, képességeikben és érdeklődésükben, mégis megőrzik egyediségüket és önazonosságukat. Gyermekképünk alapját adja az a felfogásmód, hogy minden gyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre, akinek fejlődése önmagához viszonyítva mérhető.

A cél eléréséhez és megvalósításához a bölcsőde minden dolgozójának aktív részvétele szükséges, ezért fontos, hogy csapatban, kooperatívan végezzük feladatainkat.
A kisgyermeknevelő legfőbb munkaeszköze a személyisége, attitűdjét az odafigyelés, türelem empátia jellemzi. Elfogadja a gyermek egyéni fejlődési ütemét, bátorítja az önálló próbálkozásra, biztosítja a sikeres tapasztalatszerzés lehetőségét. A nevelő mintaadó szerepet tölt be viselkedésével, kommunikációjával, értékrendjével a gyermek számára követhető példát mutat.

A kisgyermeknevelő hivatása magas szintű szakmai felkészültséget, elhivatottságot és folyamatos jelenlétet kíván. Munkája során a szülők legféltettebb kincsét, gyermeküket bízzák rá, ezért kiemelten fontos, hogy személyisége biztonságot, szeretetet és stabilitást sugározzon.
Nevelői attitűdjét az empátia, türelem és elfogadás határozza meg. A gyermekek egyéni szükségleteit, fejlődési ütemét és személyiségét tiszteletben tartva végzi gondozási-nevelési feladatait, elősegítve a gyermekek harmonikus fejlődését.

A kisgyermeknevelő nemcsak a gyermekekkel, hanem a családokkal is együttműködik. A szülőkkel kialakított bizalomra épülő kapcsolat alapja a nyitottság, a kommunikáció és a közös nevelési célok támogatása. Hivatása így komplex szerepet tölt be: egyszerre gondozó, nevelő, támogató és példamutató személy a gyermekek és családjaik számára.

5. A BÖLCSŐDEI SZOLGÁLTATÁS CÉLJA, FELADATA, ALAPELVEI

5.1. A bölcsődei nevelés célja

A bölcsődei nevelés célja, hogy elősegítse a gyermekek testi, érzelmi és értelmi fejlődését, megalapozva a pszichoszociálisan érett, önálló, harmonikus személyiség kialakulását. A nevelés során törekszünk arra, hogy minden gyermek biztonságban érezze magát, saját tempójában fejlődhessen, képes legyen együttműködni kortársaival, és alkalmazkodni tudjon a közösségi élet változó elvárásaihoz.

A nevelési folyamat bipoláris: a gyermek nem passzív befogadó, hanem aktív résztvevő. A bölcsődei szakemberek a családi nevelést figyelembe véve, azt kiegészítve, a szülőkkel együttműködésben alakítják ki a nevelés mindennapjait.

E szemléletet Mérei Ferenc gondolata is hitelesen tükrözi:

„A gyermek, világra nyitott lény. A simogatásra simogatással, a jókedvre jó kedvvel, tevékenységre tevékenységgel felel."

Ez az idézet rávilágít arra, hogy a gyermek természetes válaszkészsége a szeretetteljes, ösztönző környezetben bontakozik ki. A bölcsődei nevelés célja tehát nem csupán a fejlődés támogatása, hanem az a biztonságos, érzelmileg gazdag légkör megteremtése, amelyben a gyermek örömmel kapcsolódik, kezdeményez, és saját élményein keresztül válik önálló, alkotó személyiséggé.

5.2. A bölcsődei nevelés-gondozás feladata

A bölcsőde feladata a családban nevelkedő gyermekek napközbeni ellátása, a testi, lelki, szociális szükségletek kielégítése, a harmonikus fejlődés elősegítése a gyermekek feltétel nélküli elfogadásával, fizikai-, és érzelmi biztonságának, jólétének megteremtésével, kompetenciájának figyelembevételével, játéktevékenység és egyéb tapasztalatszerzési lehetőségek biztosításával, viselkedés minták nyújtásával. Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű, periférián élő családok gyermekei esetében a hátrányok enyhítésére, ellensúlyozására, a sajátos nevelési igényű gyermekek rehabilitációjának segítésére. A gondozási-nevelési feladatok elvégzése során tudatosan megválasztott célok elérésére törekszünk, melyekkel egy érett, önálló, környezettudatos, harmonikus személyiség kialakítását biztosítjuk. A célok elérése érdekében különböző műveletek szakszerű elvégzése a feladatunk, melyet minden kisgyermeknevelő az alcsoportjára tervezetten, gyermekek fejlettségi szintjének figyelembevételével lát el. A kisgyermeknevelés legfontosabb feladata, hogy azt tanulja, tapasztalja meg a gyermek, hogy szeretik, hogy fontos és értékes, és bízhat a felnőttekben.

5.2.1. Egészségnevelés, egészséges életmód megalapozása, környezetvédelem

A bölcsődei nevelés alapvető feladata a gyermekek testi-lelki jólétének, egészséges fejlődésének elősegítése. Kiemelt figyelmet fordítunk az egészséges életmódra nevelésre, a környezettudatos szemlélet megalapozására, melyek személyiségformáló és szokásalakító szerepüknél fogva programunk vezérfonalát képezik.

A tevékenységeket (játék, vers, mese, ének-zene, énekes játék, rajzolás, mintázás, mozgás stb.) mint egy gyöngyként erre fűzzük fel. Így lesz komplex egész programunk, mellyel megalapozzuk a bölcsődébe járó gyermekek környezeti tapasztalatait, melyek később ismeretté, majd egész életre szóló tudássá alakulnak. Minden építő munka az alapoknál kezdődik. Nem lehet elég korán kezdeni az egészség, a körülöttünk lévő környezet, természet megismerését, szeretetét, harmóniáját.

A bölcsődében az egészséges életmódra nevelés, az önállóság támogatása és a gyermek komfortérzetének biztosítása kiemelt cél. Kulturált étkezési szokásokat alakítunk ki, figyelünk a rendszeres tisztálkodásra, szobatisztaságra szoktatásra, kényelmes öltözködésre, egyéni pihenési igényekre. A mozgás örömét mindennap biztosítjuk a csoportszobában és a játszókertben.

A levegőn tartózkodás, levegőztetés feltételei adottak. A játszókert és a teraszok optimális elhelyezkedése, nagysága és adottsága jó lehetőséget biztosít a gyerekek szabad mozgásterének és játéklehetőségeinek maximális kielégítéséhez.

Nagy hangsúlyt fektetünk a szellőztetésre, hűvös időben, esős idő után is kint tartózkodnak az udvaron a gyermekek. A szülőktől az időjárásnak megfelelő ruházatot, gumicsizmát kérünk, hogy a gyermekek minél önfeledtebben ismerkedhessenek az őket körülvevő környezettel, az időjárás adta lehetőségekkel, a természet kincseivel.

A szabadlevegőn történő alvás feltételeinek biztosítása: a szabadtéri alvást csak megfelelő időjárási viszonyok között szervezzük meg, általában +20 és + 25°C közötti hőmérséklet esetén, szél és csapadékmentes időben. A pihenőhely árnyékos, pormentes és csendes részen kerül kialakításra.

5.2.2. Gyermek-elsősegélynyújtással kapcsolatos feladatok

A bölcsődei ellátás során a gyermekek testi épségének és biztonságának megőrzése kiemelt jelentőségű. Az intézmény dolgozóinak munkáját olyan harmóniában alakítjuk ki, hogy ez maradéktalanul teljesülni tudjon. Fontos, hogy az alkalmazottak gyermekbalesetek, rosszullétek esetén szakszerű és gyermekközpontú ellátást biztosítsanak.

Az ehhez szükséges elsősegély-nyújtási alapismeretekkel a bölcsőde dolgozóinak rendelkeznie kell és kötelesek haladéktalanul megkezdeni a szükséges ellátást a gyermek állapotának stabilizálása és biztonságának megőrzése érdekében. Az elsősegélynyújtás célja a gyermek életének és egészségének védelme, az állapotromlás megelőzése, valamint a mielőbbi szakszerű egészségügyi ellátás biztosításáig szükséges intézkedések megtétele.

Az intézmény fenntartója gondoskodik róla, hogy a bölcsődében dolgozó alkalmazottak rendszeresen, évente részt vegyenek munkavédelmi, balesetvédelmi és elsősegélynyújtással kapcsolatos továbbképzéseken, továbbá biztosítja a gyermekek biztonságát szolgáló tárgyi és személyi felételeket. A gyermek elsősegélynyújtással és balesetvédelemmel kapcsolatos változásokat figyelemmel kísérjük és a tájékoztatásban szereplő módosításoknak megfelelő továbbképzéseket soron kívül is megszervezzük.

Az intézmény dolgozóinak feladata:

- ismerjék az intézmény elsősegélynyújtási rendjét, a vészhelyzeti eljárásokat, az elsősegélydoboz helyét és tartalmát
- rendszeresen részt vegyenek elsősegélynyújtási és balesetvédelmi továbbképzéseken
- a gyermekek folyamatos felügyelete, a veszélyhelyzetek felismerése és megelőzése
- a baleset vagy rosszullét esetén a helyzet gyors felmérése, a gyermek állapotának megítélése
- azonnali életkornak és állapotnak megfelelő elsősegély-nyújtás, szükség szerint sürgősségi egészségügyi ellátás (mentőszolgálat) igénybevétele
- intézményvezető tájékoztatása, súlyos esetben a fenntartó felé is jelzés
- szülő, törvényes képviselő értesítése súlyos és kisebb esetben is
- balesetekkel kapcsolatos dokumentáció vezetése, balesetek nyilvántartása
- a balesetek megelőzésére irányuló intézkedések, balesetet kiváltó okok feltárása és a hasonló esetek megelőzését szolgáló intézkedések megtétele.

Különös figyelmet kell fordítani a bölcsődés korú gyermekek körében leggyakrabban előforduló sérülések és rosszullétek ellátására, így különösen:

- horzsolások, kisebb vágott sebek, vérzések ellátására;
- ütődések, zúzódások, esések utáni megfigyelésre;
- égési sérülések elsődleges ellátására;
- félrenyelés, légúti idegentest okozta vészhelyzet felismerésére és az életkornak megfelelő beavatkozásra;
- lázgörcs, allergiás reakció vagy egyéb hirtelen kialakuló rosszullét esetén szükséges intézkedések megtételére.

Az elsősegélynyújtás során minden esetben a gyermek biztonsága, életkori sajátosságai, a higiénés szabályok betartása, valamint a hatályos egészségügyi és gyermekvédelmi előírások figyelembevételével kell eljárni. A súlyos sérülések vagy életveszélyes állapotok ellátása kizárólag az elsősegélynyújtás keretei között történik, ezt követően a gyermek mielőbbi szakszerű egészségügyi ellátását biztosítani kell.

5.2.3. A környezeti nevelés – Maroknyi világ, zöld jövő

A környezeti nevelés a gyermekek életkorához igazodva, játékos tevékenységeken keresztül valósul meg. Célunk, hogy a gyermekek megismerjék és megszeressék a közvetlen környezetüket, kialakuljon bennük a természet iránti tisztelet, a gondoskodás és a felelősség érzése. Nevelésünket meghatározó rövid gondolat:

„Kis kezekkel a természet szeretetéért."

A környezettudatos szemlélet alakítása részeként a nevelési év folyamán megünnepeljük a **Zöld jeles napokat** (Állatok Világnapja, Föld napja, Madarak és Fák napja, Víz Világnapja), amelyek alkalmat teremtenek a természethez fűződő pozitív érzelmek elmélyítésére és a környezettel kapcsolatos alapvető szokások megerősítésére. Ezeken a napokon a gyermekek életkoruknak megfelelően, játékos formában- megfigyelésekkel, kísérletekkel, mozgásos és zenés tevékenységekkel - fedezik fel a természet szépségeit és értékeit. A **Zöld jeles napok** a bölcsődei élet természetes részét képezik, a mindennapi tevékenységekbe szervesen beépülnek, erősítve az élményszerű tapasztalatszerzést és a fenntarthatóság iránti érzékenységet. A kisgyermeknevelők modellértékű viselkedésükkel, példamutató magatartásukkal erősítik a gyermekekben az egészségtudatos és környezetkímélő életvitel alapjait, ezáltal hozzájárulnak egy harmonikus, kiegyensúlyozott személyiség fejlődéséhez.

5.2.4. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

Fontosnak tartjuk, hogy a családi és bölcsődei nevelés összhangban álljon egymással. Törekszünk a szülőkkel való kölcsönös bizalmon alapuló, egyenrangú és konstruktív együttműködésre, amely a gyermekek fejlődését közösen szolgálja. A szülő tudja közvetíteni a gyermek szokásait, igényeit, szükségleteit, melyre építve a kisgyermeknevelő szakemberként tapasztalataival, szaktudásával képes elősegíteni a kisgyermek fejlődését.

5.2.5. Az érzelmi fejlődés és a társas kompetenciák fejlesztése

A kisgyermeknevelő érzelmi kompetenciája közvetlen hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Fontos feladata a pozitív megnyilvánulások megerősítése, a világos elvárások és határok következetes képviselete, valamint a negatív érzelmek elfogadása.

A bölcsődei közösség lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására, az együttélés szabályainak elsajátítására, az empátia és segítőkészség kialakítására. Kiemelt figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű és hátrányos helyzetű gyermekek érzelmi és társas kompetenciáinak fejlesztésére, szükség esetén szakemberek bevonásával.

5.2.6. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A bölcsődei nevelés-gondozás során a kisgyermeknevelő ismeretet közvetít, segíti a gyermek tájékozódását, élményeinek feldolgozását. A gyermek érdeklődését játékos felfedezéssel és cselekvéses tanulással erősítjük, amelyhez elengedhetetlen a kisgyermeknevelő aktív jelenléte és a fejlesztő környezet tudatos kialakítása.

5.3. A Bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei

A család rendszerszemléletű megközelítése

A bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése, olyan komplex látásmód, amely a kisgyermeket és a családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

A koragyermekkori intervenciós szemlélet befogadása

A koragyermekkori intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkori intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.

A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Ezért fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe.

A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség, akit különleges védelem, bánásmód illet meg.

A bölcsődei nevelés során biztosítjuk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatását, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődését, és az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartását. Figyelmet fordítunk az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségek iránti tolerancia kialakítására.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

A biztonság és a stabilitás megteremtése

A kisgyermek egyéni igényeitől függő bölcsődei beszoktatására, adaptációs időszakára úgy tekintünk, mint a kisgyermek elveszett biztonságának újrateremtésére. A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját kisgyermeknevelő" -rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét. A biztonság nyújtása természetszerűleg magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni.

Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. A bölcsődébe járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik, ha esetleg több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől, viselkedése bizonyos esetekben különbözik a megszokottól, emiatt nehezebben kezelhető.

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia.

A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, de a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit.

A szakszerű gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

6. HUMÁN ERŐFORRÁS

Bölcsődénkben csoportonként 2 fő kisgyermeknevelő látja el a gyermekek gondozását-nevelését, munkájukat 1 fő bölcsődei dajka segíti. A szakmai munka irányítását és támogatását 1 fő bölcsődevezető végzi. A kisgyermeknevelők munkájuk során figyelembe veszik a gyermekorvos, a védőnő, valamint szükség esetén a gyógypedagógus és pszichológus szakmai útmutatásait.

A munkatársak rendelkeznek a munkakörük betöltéséhez szükséges képesítéssel, a működéshez előírt szakmai létszám biztosított. A kisgyermeknevelők és dajkák munkarendje szorosan igazodik a gyermekek napirendjéhez és szükségleteihez.

HUMÁN ERŐFORRÁS	
Szakdolgozók: 3 fő	
Bölcsődevezető	1 fő
Kisgyermeknevelő	2 fő
Technikai dolgozók: 1 fő	
Bölcsődei dajka	1 fő
Megbízási szerződés 1 fős	
Bölcsőde orvos	1 fő

7. TÁRGYI FELTÉTELEK

A bölcsőde épületei a kor szellemének, a 21. század előírásainak megfelelően bölcsődei feladatok ellátására épült. Az intézmény modern, a kor elvárásainak és az előírásoknak megfelelő külső és belső résszel várja a bölcsődés korú gyermekeket. A Geleji utcai épület kizárólag bölcsődei ellátás biztosítására szolgál. A bölcsőde közvetlenül az óvoda mellett helyezkedik el, jól megközelíthető, szilárd burkolatú úton keresztül. Az épület elhelyezkedése biztosítja, hogy a családok számára könnyen elérhető legyen, akár gyalogosan, akár közlekedési eszközzel érkeznek. Az óvodával való közelség elősegíti az intézmények közötti együttműködést, valamint a gyermekek számára zökkenőmentes átmenetet a bölcsődei ellátásból az óvodai nevelésbe.

Az épületben **egy csoportszoba** található, amely a bölcsődei élet központi helyszíne. A csoportszoba világos, tágas, gyermekbarát berendezéssel ellátott.

A bútorok biztonságosak, a gyermekek életkorához igazodnak, és lehetőséget nyújtanak a játékra, pihenésre, valamint a közös tevékenységekre. A csoportszobához közvetlenül kapcsolódik a gyermekmosdó és az öltöző, így a mindennapi gondozási feladatok gördülékenyen szervezhetők.

Tárgyi feltételeinket a szakmai követelményeknek megfelelően, megalapozottan alakítottuk ki. A gyermekek életkorának, fejlettségének megfelelő bútorzattal, gondozási eszközökkel, korszerű játékokkal rendelkezünk. A szabadban mozgást, játékot és életet lehetővé tevő, biztonságos környezet biztosítására törekszünk, annak érdekében, hogy gyermekeink nevelése a legoptimálisabb tárgyi környezetben valósulhasson meg.

A tárgyi eszközök a bölcsődei ellátás eszközeiről és felszereléséiről szóló jegyzék szerint kerülnek beszerzésre, az adott csoport létszámának figyelembevételével.

A tárgyi feltételek alkalmazkodnak az életkori sajátosságokhoz. Kiválasztásuknál egészségügyi és pedagógiai szempontokat vettünk figyelembe.

7.1. Babakocsi tároló

Ebben a helyiségben hagyhatják a szülők a babakocsikat, kismotorokat, tricikliket, valamint a gyermek autósüléseket.

7.2. Gyermeköltöző

A gyermeköltözőkben egy felnőtt mosdókagyló, padok, szekrények, fogasok és cipőtartók találhatók, valamint a gyermekek tisztázásához szükséges pelenkázó szekrény. Minden gyermek számára a saját jellel ellátott szekrény, fogas és cipőtároló biztosított, amely elősegíti az önállóságra nevelést és a személyes tárgyak biztonságos elhelyezését. A faliújságokon helyezzük el a neveléssel, gondozással kapcsolatos aktuális tájékoztatásokat, egyéb szükséges információkat.

7.3. Gyermekfürdőszoba

A fürdőhelyiség az öltöző mellett található, biztonságosan megközelíthető. Berendezése a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodik: gyermekméretű WC és mosdó, pelenkázó, öltöztető pad, törülköző- és fésűtartó, egészalakos tükör, valamint fertőtlenítő eszközök segítik a gondozás folyamatosságát és az önállóságra nevelést.

Minden gyermek saját jellel ellátott polcot kap, ahol személyes higiénés eszközei (pelenka, törlőkendő, krém, fogmosó pohár) tárolhatók. A színes, jelek segítik a tárgyak megkülönböztetését. A csapokból kevert víz folyik a balesetveszély elkerülése érdekében. A helyiségbe szülők csak lábzsákban léphetnek be, ezzel is óvva a gyermekek egészségét és a higiénés környezet tisztaságát.

7.4. Csoportszoba, játékeszközök

A csoportszoba világos, az oldalfal és a padlózat könnyen tisztítható, balesetmentes, ideális a gyermekek mozgásához, játékához, valamint megfelel a törvényben előírtaknak. A csoportszoba berendezése és a játékeszközök az előírásoknak megfelelőek, alkalmazkodnak az életkori sajátosságokhoz. A csoportszoba elrendezésénél figyelünk arra, hogy az elkülönített sarkok biztosítsák a különböző típusú játéktevékenységeket és a kisebb csoportok meghitt játékát, a nagymozgásoknál nagyobb, üres terület álljon rendelkezésre, a konstruáló tevékenységeket nyugalmas helyen, szőnyegeken játszhassák a gyermekek. A gyermekeknek a napközbeni pihenésre a pihenősarokban van lehetőségük.

Pedagógiai szempontból fontosnak tartjuk, hogy egy eszköz több tevékenységformához is alkalmas legyen. Fontos célunk, hogy a rendelkezésre álló eszközök ösztönözzék a gyermekek fantáziáját, kíváncsiságát, és lehetőséget teremtsenek a világ megismerésére játékos, tapasztalati úton. Minden csoportban megtalálható alapfelszerelésként a baba, a rongy, a labda, a meséskönyv, az építőjáték és a mozgásfejlesztők. A mindennapi meséléshez és ismeretek szerzéséhez mesélhető képeskönyvek, leporellók egyaránt megtalálhatók a csoportszobában. Az alkotó tevékenységhez folyamatosa biztosítunk rajzlapot, zsírkrétát, festéket, gyurmát, egyéb eszközöket melyeket szabadon használhatóak a gyermekek számára. A kisebbek számára sok puha, ölelgetős játékot szereztünk be, míg a nagyobbaknál a kreativitásfejlesztő eszközökre helyeztük a hangsúlyt.

A játékeszközök kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait, létszámát, valamint a pedagógiai és egészségügyi szempontokat. A balesetek megelőzése érdekében a játékok állapotát rendszeresen ellenőrizzük, tisztítjuk és fertőtlenítjük. A készletet folyamatosan fejlesztjük, évente bővítjük, hogy változatos, fejlesztő hatású eszközök álljanak a gyermekek rendelkezésére.

7.5. Terasz

Az egységek előtt tetővel ellátott, közvetlenül a csoportszobából megközelíthető terasz található. Burkolata csúszásmentes, fagyálló és könnyen tisztán tartható, így biztonságos és időjárástól független átmeneti térként szolgál a gyermekek számára.

7.6. Játszókert

A bölcsődét körülhatároló kerítés biztonságos külső környezetet biztosít. A csoportszobából közvetlenül elérhető teraszról a gyermekek a játszókertbe juthatnak. Az udvaron minden évszakban változatos mozgáslehetőségeket kínálunk beépített és mobil játékeszközökkel. A játékraktárban gazdag eszközkészlet áll rendelkezésre: homokozó játékok, különböző méretű motorok, triciklik, biciklik, dömperek, talicskák, fűnyírók és autók.

A nyári időszakban vizes játékokkal és párakapuval tesszük élvezetessé a meleg napokat. A szabadlevegőn történő altatás megszervezéséhez minden feltétel adott: fedett terasz, fektető ágyak és higiénés eszközök biztosítottak. A gyermekek az udvari játék idejét esztétikus, mozgásfejlesztő játszóparkban tölthetik, amely minden igényt kielégít.

8. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI

A nevelés-gondozás valamennyi helyzetének célja a gyermek testi-lelki harmóniájának elősegítése, amely magában foglalja a személyi és tárgyi környezettel való összhangot is. Fontos, hogy a kisgyermek minden helyzetben lehetőséget kapjon környezete megismerésére, viselkedési minták és támogató jelenlét mellett.

A gondozás és a játék a bölcsődei élet alapvető helyzetei, amelyekben kiemelt szerepet kap a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetenciaérzésének erősítése. A bölcsődei élet élvezetes, motiváló, tapasztalatszerzésre épülő társas közeg, amely ösztönzi a tanulást és kielégíti a gyermekek fejlődési szükségleteit.

A gyermekek számára biztosítjuk, hogy életkoruknak és fejlettségi szintjüknek megfelelően aktívan részt vehessenek a mindennapi élethelyzetek, tevékenységek előkészítésében, kiválasztásában és alakításában.

8.1. Gondozás

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése. A személyes és a szociális kompetenciák kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérettel jutalmazza, ami növeli az együttműködési kedvet. A gondozási helyzetekben nem érvényesülhet teljesítményelvárás. Fontos, hogy a gyermek elegendő időt kapjon az egyes tevékenységek elsajátítására, hiszen ezek sok gyakorlást igényelnek.

A kisgyermeknevelő támogató jelenléte, érzelmi töltetű kommunikációja és a gyermekre adott visszajelzései hozzájárulnak az önelfogadás és az egészséges személyiségfejlődés alakulásához. A gondozás közben nevelési feladatokat is ellátunk, melyek elősegítik a gyermekek egészséges életmódra nevelését, a helyes szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát.

8.2. Gondozás szervezése, gondozási műveletek

Pelenkázás, szobatisztaságra nevelés, WC használata

A gyermekek pelenkaváltása szükség szerint történik, de annak ellenőrzése rendszeresen zajlik (reggeli érkezést követően, udvari kimenetel előtt és után, valamint a délutáni pihenő után). Minden gyermeknél a saját, otthonról hozott pelenkát, popsi törlőt, popsi krémet használunk (szükség szerint vizes lemosást alkalmazunk).

A pelenkázáskor a kisgyermeknevelő folyamatosan tájékoztatja a gyermeket a folyamat lépéseiről, mellyel elősegíti a gyermek biztonságérzetét, megerősíti a közöttük lévő kapcsolatot. A szobatisztaság fontos állomás a gyermek fejlődésében, annak kialakulását nem sürgetjük a gyermeknél, figyelembe vesszük az egyéni érettséget. A szülőkkel egyeztetve, egymást támogatva biztosítjuk a szobatisztaság kialakulását.

Higiéniai szokások kialakítása

A bölcsődébe érkezéskor, a csoportszobába lépést megelőzően a gyermekek szülői felügyelettel kezet mosnak. Az alapvető higiénés szokások, különösen a helyes kézmosási technika elsajátítása már kisgyermekkorban megkezdődik. Étkezések előtt, pelenkacsere és WC-használat után, valamint az udvarról való visszatéréskor minden esetben, illetve szükség szerint biztosítjuk a kézmosás lehetőségét, támogatva ezzel az egészséges életmódra nevelést.

Öltözködés

Az öltözködéssel is fejlesztjük a gyermekek esztétikai érzékét és az igényességüket. Ezért fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek ruházata ízléses, kényelmes, praktikus és az időjárásnak megfelelő legyen. A ruházatuk ne akadályozza a gyermekeket a szabad mozgásukba. Az öltözködésre és a vetkőzésre elegendő időt biztosítunk, ezáltal is támogatjuk a gyermekek önállósodását. Előtérbe helyezzük, hogy a gyermekek ortopédiailag egészséges lábbeliket viseljenek, szükség esetén felhívjuk rá a szülők figyelmét.

Étkezés

Az egészséges életmód kialakításaként fontos feladatunk a gyermekek helyes étkezési szokásainak kialakítása, a gyermekek korának megfelelő táplálásuk. Az étkezések minden nap azonos időben (a napirendben feltüntetett) történnek, mely növeli a gyermekek érzelmi biztonságát és segíti őket a tájékozódásban. A helyes étkezési és táplálkozási szokások kialakítására (a pohár használata, az evőeszköz használata, a szalvéta használata, az alapos rágás, a nyers zöldségek és a gyümölcs fogyasztása) különösen nagy hangsúlyt fektetünk.

Odafigyelünk, hogy a gyermekek megfelelő mennyiségű folyadékot fogyasszanak a nap folyamán.

Levegőzés

Az egészséges életmód kialakításánál lényeges szempont, hogy elegendő időt biztosítsunk a gyermekeknek a szabad levegőn való aktív tevékenységükre, melyekhez adottak a korosztályuknak megfelelő játékeszközök. Az időjárástól függően törekszünk arra, hogy minél több időt tartózkodjanak a gyermekek a friss levegőn. Ősztől tavaszig naponta egyszer (délelőtt), tavasztól őszig naponta kétszer (délelőtt, és uzsonna után) visszük ki levegőzni a gyermekeket.

Alvás, pihenés

A gyermekek optimális fejlődéséhez, zavartalan idegrendszeri érésükhöz feltétlenül szükséges a megfelelő idejű és minőségű alvás, és a pihenés. Az alváshoz optimális feltételeket (altatás előtti szellőztetés, csend, nyugalom, kényelmes ágy, állandó hely) biztosítunk.

Egyéni bánásmóddal, testközelséggel, simogatással, halk énekkel, mesével segítjük a gyermekek elalvását. A napközbeni pihenéshez pihenő sarkokat alakítottunk ki a csoportszobában.

8.3. Játéktevékenység

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődését. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, kreativitást. A gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődésére is. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

8.4. Komplex művészeti és esztétikai nevelés

Anyanyelvi nevelés

Az anyanyelvi nevelés célja az érthető, kifejező és hatásos beszédkészség kialakítása. A kisgyermeknevelő részéről elvárás az érzékletes, tiszta, könnyen követhető és hangzásra kellemes beszéd, amely mintát nyújt a gyermek számára. A nyelvi fejlődést minden tevékenységi formában játékoskeretek között támogatjuk, kiemelt figyelmet fordítva a beszédkedv felkeltésére és ébrentartására.

A gyermeki közlésvágy fenntartását, a szókincs gazdagítását élményközeli beszélgetések, mondókák, mesék segítik. A jól megválasztott vers, mondóka és mese örömet okoz, élményt nyújt, és észrevétlenül fejleszti az értelmi, érzelmi, morális és szociális kompetenciákat. A vers ritmusa, a mese tartalma érzelmeken keresztül hat a személyiségre.

A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, amely egyszerre feltétele és eredménye a gyermek érzelmi biztonságának. A gyermek olyan tapasztalatokat és ismereteket szerez, amelyek más helyzetekben nem elérhetők. Bölcsődénkben helyet kapnak a népi és irodalmi művek egyaránt, a helyzetek alakulását pedig a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és igényei határozzák meg.

Ének-zenei nevelés

A bölcsődei zenei nevelés hozzájárul a kisgyermek érzelmi fejlődéséhez, beszédkészségének alakulásához, zenei hallásának és éneklési készségének fejlődéséhez, ezáltal támogatja a személyiség egészséges kibontakozását. Az éneklés nyugalmat, örömöt jelent, a közös játék pedig erősíti a gyermek és a kisgyermeknevelő közötti bensőséges kapcsolatot. Az énekes játékok ismétlődése biztonságérzetet nyújt, örömforrásként szolgál.

Bölcsődénkben sokrétű zenei élmények átélésére biztosítunk lehetőséget: a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő spontán dúdolása, énekhangja, a dallam- és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, valamint a közös éneklés mind hozzájárulnak a zenei anyanyelv elsajátításához. A gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek kiválasztása a gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez és érzelmi állapotához igazodik.

A zenei tevékenységek pozitív érzelmeket keltenek, örömélményt és érzelmi biztonságot nyújtanak. Az ismétlődések és játékos mozdulatok megerősítik a zenei emlékezetet, formálják az esztétikai érzékenységet, zenei ízlést, és segítik a hagyományok megismerését. A zenei nevelés hozzájárul a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör kialakításához, megalapozva a további zenei fejlődést.

Alkotótevékenység

Az alkotás örömforrása maga a tevékenység: az érzelmek feldolgozása, kifejezése és az önkifejezés lehetősége. A kisgyermeknevelő feladata, hogy biztosítsa a megfelelő tárgyi feltételeket, elegendő időt, valamint az eszközhasználat bemutatásával és technikai segítségnyújtással támogassa a gyermek pillanatnyi igényeit, ébrentartva az alkotókedvet.

A gyermek alkotásának elismerése és megbecsülése hozzájárul az alkotótevékenységek iránti érdeklődés fenntartásához, és elősegíti az alkotásból fakadó öröm személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív hatásainak kibontakozását. A bölcsődében leggyakrabban alkalmazott alkotótevékenységek: nyomhagyás, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyűrés, tépés, ujjfestés és különféle eszközökkel való festés.

A csoportszobában kialakított kreatív sarok lehetőséget biztosít a spontán, vágyvezérelt alkotásra. Az asztal melletti polcon elhelyezett rajzeszközök és papírok bármikor szabadon hozzáférhetők, előkészület nélkül használhatók, támogatva ezzel az önálló tevékenység kibontakozását.

Környezeti nevelés

A bölcsődei nevelés során kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek környezeti nevelésére, mivel a korai élmények és ingerek meghatározó hatással lehetnek életvitelükre. Célunk a közvetlen környezet megismertetése és megszerettetése, valamint a környezettudatos szemlélet megalapozása. Az alkotótevékenységek során előnyben részesítjük a természetes anyagokat, rendszeresen alkalmazunk újrahasznosított eszközöket.

A mindennapi tevékenységek – mint például, virághlocsolás, őszi falevelek gereblyézése, faültetés, szelektív hulladékgyűjtése – a környezet aktív megismeréséhez, az egymásról és a természetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak.

Az „én csinálom" élménye, a közös munkálkodás és az együttesség öröme motiváló hatású, erősíti a gyermekek kompetenciaérzését. A tevékenységek önkéntesek, a gyermekek szabadon bekapcsolódhatnak vagy kiléphetnek, így ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatmegosztásra, valamint az ok-okozati összefüggések felfedezésére.

Szakmai programunkban kiemelt szerepet kapnak a **ZÖLD jeles napok**, amelyeket a szülők bevonásával szervezünk. Ennek keretében valósult meg udvarunkon kiskert kialakítása, virágosítás, faültetés. Az évszakokhoz kapcsolódó ünnepekre való ráhangolódásban a családok aktívan részt vesznek, erősítve a közösségi élményt és a környezeti nevelés hatékonyságát.

Az évszakokhoz és Zöld jeles napokhoz kapcsolódó események során a gyermekek aktívan részt vesznek a készülődésben, a szülők bevonásával pedig közösségformáló, értékközvetítő alkalmakat teremtünk.

Tervezett ünnepeink: születésnap, névnap, Mikulás, advent, farsang, húsvét, anyák napja, **Zöld jeles napok**.

Esztétikai nevelés

Az esztétikai nevelés célja, hogy a gyermek felfedezze a környezet szépségét, kialakuljon benne a szép iránti igény, gazdagodjon érzelemvilága. A csoportszoba berendezésénél törekszünk a harmonikus, kellemes környezet kialakítására, mely jó hangulatot teremt. A színek, formák tudatos használatával fejlesztjük a gyermek ízlését, esztétikai érzékét. A dekorációkat évszakokhoz és ünnepekhez igazítjuk, a gyermekeket bevonjuk a környezet szebbé tételébe. Saját alkotásaik kihelyezése növeli önbizalmukat és közösségi élményüket.

8.5. Tanulás

A bölcsődei nevelésben nincs helye teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak. A tanulást tág értelemben kezeljük: minden olyan tapasztalat és információszerzés, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, gondolkodásban, és segíti az ön- és környezetmegismerést. A tanulás tevékenységekbe ágyazottan, kíváncsiság és érdeklődés vezérelve zajlik.

Fő színterei a természetes élethelyzetek: gondozás, játék, kommunikáció, társas együttlét. Formái az utánzás, spontán tapasztalatszerzés, valamint a kisgyermeknevelővel való interakció. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a tanulási folyamat egyéni ütemű és hosszabb időt igényel. A beszéd kiemelt szerepet kap, fejlődését biztonságos, támogató interakciók segítik. Feladatunk a megkésett beszédfejlődés felismerése, támogatása.

8.6. Mozgás

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák fejlődésének időszaka. A gyermekek mozgásigénye nagy, számukra örömforrás a mozgás, ezért szobai és udvari környezetben is biztosítjuk a tág mozgásteret és a fejlesztő játékeszközöket. A játékok legyenek biztonságosak, érdeklődést keltők és mozgásra ösztönzők.

A csecsemők számára védett, de tágas játszóhelyet alakítunk ki (pl. hempergő, elkerített szobasarok). A mozgásfejlesztő eszközök szabad kipróbálása fejleszti a mozgáskoordinációt, támogatja a harmonikus mozgás kialakulását. A gondozási helyzetekben való aktív részvétel és a kreatív tevékenységek a praktikus és finommotorikus mozgások fejlődését is segítik.

8.7. Sajátos nevelési igényű gyermekek fogadása

A bölcsőde – a 1997. évi XXXI. törvény alapján – végezheti a sajátos nevelési igényű gyermekek korai habilitációs és rehabilitációs célú nevelését és gondozását legfeljebb 6 éves korig. Fontos, hogy ezek a gyermekek minél korábban bekerüljenek a bölcsődébe, függetlenül attól, hogy a fejlesztést az intézmény biztosítja-e. A cél az esélyegyenlőség megteremtése, a napközbeni ellátás biztosítása, valamint az egészséges közösségbe való integrálás, amely önmagában is fejlesztő hatású. A habilitáció során kiemelt jelentőségű a korai felismerés és a fejlesztés mielőbbi megkezdése. A fejlesztést jellemzően más intézmény végzi, a bölcsőde pedig együttműködik a területileg illetékes pedagógiai szakszolgálattal.

A sajátos nevelési igényű gyermekek teljes integrációban nevelhetők, az épület adottságai és a tárgyi feltételek alapján.

A csoportlétszám az ellátott SNI gyermekek számától függően alakul (1 SNI gyermek esetén max. 11 fő, 2 esetén 10 fő, 3–6 esetén max. 6 fő). A felvétel szakértői bizottság javaslata alapján, 3 hónapos próbaidővel történik. A próbaidő után a szakmai team dönt a további ellátásról.

A bölcsődei napirendbe beépítjük a fejlesztő pedagógusok által ajánlott mozgásformákat, feladatokat, és napi szinten használjuk a speciális mozgásfejlesztő eszközöket. A prevenciós feladatokat gyermekorvos és pszichológus segíti. Kiemelt figyelmet fordítunk gyermekek nyelvi szükségleteire, a megkésett beszédfejlődés felismerésére és támogatására. A szülőket aktívan támogatjuk, megerősítjük őket szülői szerepükben, tanácsadással segítjük bizonytalanságaik oldását.

9. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁNAK FELTÉTELEI

A bölcsőde működési rendje

A bölcsőde nyitvatartási idejét a Fenntartó határozza meg, a szülői igények és az ellátási tapasztalatok figyelembevételével.
A napi nyitvatartási idő: 6^{00}–17^{00}óra.
Ez idő alatt szakképzett kisgyermeknevelők gondoskodnak a gyermekekről.
Ünnepnapokon és hivatalos munkaszüneti napokon zárva tartunk. Évente egy alkalommal, április 21-én – a Bölcsődék Napja alkalmából – nevelésmentes napot tartunk. A nyári zárás időtartama 3 hét, a téli zárás időpontját a Fenntartó a szülői igényekhez igazítva határozza meg. A zárva tartásról minden esetben tájékoztatjuk a szülőket.

A gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődében a gyermekcsoport létszáma 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet által meghatározott. Az előírtnál magasabb csoportlétszám nem fogadható el, mivel a minőségi bölcsődei nevelést az életkornak és a sajátos igényeknek megfelelő felnőtt-kisgyermek arány garantálja. A bölcsődei nevelés alapelveinek megfelelően lehetőség szerint a kisgyermekek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba járnak, biztosítjuk a személyi állandóságot („saját kisgyermeknevelő” - rendszer). Csoportjainkat lehetőség szerint életkoronként szervezzük. Kisgyermeknevelőink munkarendje illeszkedik a gyermekek napirendjéhez, melyet úgy alakítottunk, hogy a lehető leghosszabb legyen az „ölelkezési idő” (mindkét kisgyermeknevelő jelen van a csoportban).

Napirend

A jól szervezett, folyamatos, ugyanakkor rugalmas napirend a kisgyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja. Megteremti a gyermekek biztonságérzetét, az önállósodás alakulását, lehetőséget ad a folyamatos játékra, ezzel biztosítja a várakozás nélküli ellátást. Kisgyermeknevelőink a napirend tervezésénél figyelembe veszik a gyermekcsoport életkori összetételét, fejlettségét, szükségleteit, de befolyásolják azt az évszakok, a bölcsőde nyitva tartása és egyéb tényezők is.

A „saját kisgyermeknevelő" -rendszer

A kisgyermeknevelő személyiségével, nevelői attitűdjével mintát jelent a családoknak és a gyermekeknek. A „saját kisgyermeknevelő" -rendszer a biztonság és a stabilitás megteremtésének szabályán alapul. A csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz. A „saját kisgyermeknevelő" már a családlátogatás során megismeri a leendő gyermekét és családját, beszoktatja a gyermeket a bölcsődébe és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő végzi a kisgyermek nevelését és gondozását (felmenőrendszer), figyelemmel kíséri a kisgyermek fejlődését, tartja számon az egyes fejlődési állomásokat, vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt és felelősséggel tartozik a rábízott gyermekekért. A „saját kisgyermeknevelő" -rendszerben több figyelem jut minden gyermekre. A kisgyermeknevelő számon tartja a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait.

9.1. A bölcsődei ellátás igénybevételének módja

A 15/1998. évi NM rendelet értelmében bölcsődébe a gyermek 20 hetes korától 3 éves korának betöltéséig, illetve annak az évnek december 31 napjáig vehető fel, amelyben a gyermek a 3. életévét betölti. Sajátos nevelési igényű gyermek az 5. életév betöltéséig, ill. annak az évnek a december 31-ig vehető fel, amelyben a gyermek az 5. életévét betölti.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 42 (1) értelmében amennyiben a gyermek nem érett az óvodai nevelésre, a 4. életévének betöltését követő augusztus 31-ig tovább gondozható a bölcsődében.

A felvétel a szülő - törvényes képviselő- írásbeli kérelme alapján történik. A Bölcsőde minden évben közzé teszi a bölcsődei felvétel módját, a felvételi kérelmek benyújtási határidejét, a felvétel rendjét. Ebben az időszakban azon szülők gyermekeinek beiratkozását várjuk, akik szeptembertől szeretnék megkezdeni a beszoktatást. Ezen időszakon kívül folyamatosan van lehetőség a bölcsődei kérelmek benyújtására a megüresedett férőhelyek esetén.

A bölcsődei ellátás igénybevételére irányuló kérelmeket (melyeket a szülő vagy törvényes képviselő személyesen kérhet a bölcsődében, vagy letöltheti az intézmény honlapjáról) az intézményvezetőnél lehet benyújtani, aki a tájékoztatja a szülőket, törvényes képviselőket a jelentkezés feltételeiről, a házirendről, az alapellátáson túli szolgáltatásokról, a beiratkozás menetéről, a megállapodás tartalmáról, és dönt az elbírálásáról.
Sikeres felvétel esetén az intézményvezető a bölcsőde által biztosított ellátásokra az ellátást igénybe vevő szülővel vagy a törvényes képviselőjével megállapodást köt.
Az intézményvezető és az ellátást igénybe vevő gyermek szülei vagy törvényes képviselője között létrejött megállapodás az alábbiakat tartalmazza:

- az ellátás kezdetének időpontját
- az intézményi ellátás időtartamát
- az intézmény által nyújtott szolgáltatások formáját, módját, tartalmát
- a személyi térítési díj megállapítására, fizetésére vonatkozó szabályokat
- intézményi jogviszony megszűnésének módját, panasztétel lehetőségét.

Az intézményvezető a megállapodást módosíthatja, ha

- az ellátás időtartamát az ellátott, vagy törvényes képviselője módosítani kívánja,
- az intézmény által nyújtott szolgáltatások formája, módja, ill. köre megváltozik
- ha a személyi térítési díj megállapítására, ill. fizetésére vonatkozó szabályok megváltoznak.

10. CSALÁDOK TÁMOGATÁSÁNAK MÓDSZEREI ÉS LEHETŐSÉGEI

A családok támogatása a családban hatékonyan működő erőforrások felkutatására és ezen erőforrások eredményes működtetésére irányul, mely hozzájárul a család szocializációs funkciójának minél szélesebb körű kibontakozásához. Ez a megközelítés szem előtt tartja a családi nevelés elsődlegességét, a bölcsődei ellátás családi nevelésre való épülését. A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, mindegyik más-más szerepet tölt be, ezért célszerű párhuzamosan minél többet alkalmazni belőlük.

A szülők tájékoztatása a bölcsődei szolgáltatásról

A szülő vagy törvényes képviselő a bölcsődébe való jelentkezéskor széleskörű tájékoztatást kap a bölcsődei életről, szokásokról, szabályokról, családlátogatás jelentőségéről, a beszoktatás menetéről. Lehetősége van megnézni már ekkor a gyermekek által használt helyiségeket (előtér, átadószoba, fürdőszoba, csoportszoba), ill. a játszókertet.

A szülő vagy törvényes képviselő megismeri gyermeke leendő kisgyermeknevelőit. Tájékoztatást kap az adminisztratív intézkedésekről is. A bölcsőde szolgáltatásáról szóló tájékoztatást a bölcsőde honlapján, illetve a bölcsőde faliújságjain keresztül történik.
Az átadókban elhelyezett faliújságon az aktualitásoknak és a bölcsőde nevelési elveinek megfelelő cikkeket, tudományos értekezéseket, kutatási eredményeket, szakmai véleményeket helyezünk el. Továbbá kifüggesztésre kerül a területileg illetékes gyermekjogi képviselő, a bölcsőde működési engedélyéről szóló tanúsítvány, a gyermekek heti étlapja és a bölcsőde házirendje.
A házirend célja olyan szabályok megfogalmazása, érvényesítése, amelyek biztosítják a gyermekek nyugodt, biztonságos életét, a gyermekközpontú nevelőmunkát és a bölcsőde zavartalan működését.
A házirend feladata, hogy megismertesse a bölcsődébe járó gyermekek és szüleik vagy törvényes képviselőik, valamint a bölcsődei dolgozókra vonatkozó jogokat, kötelezettségeket, és a bölcsőde működésének rendjét.
A házirend hatálya kiterjed a bölcsőde valamennyi kisgyermekére és azok szüleire, törvényes képviselőire, a bölcsőde dolgozóira és a bölcsőde területén tartózkodó személyekre.
A házirend tartalma: általános információk, bölcsődei elérhetőségek, a gyermekek jogai, a szülők jogai és kötelességeik, a bölcsőde nevelési év rendje, a gyermekek érkezése, távozása, hiányzások, betegségek, igazolások, fizetési kötelezettségek, a bölcsőde és a család kapcsolattartásának módjai.

Családlátogatás

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése. Lehetőség szerint a családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében, előzetes időpont egyeztetést követően kerüljön sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízza. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek. A látogatásról a „saját kisgyermeknevelő” feljegyzést ír a gyermek dokumentációjába (fejlődési napló).

Beszoktatás (adaptáció)

A beszoktatás kiemelten fontos része a bölcsődei szakmai munkánknak. A szülővel történő fokozatos beszoktatáskor a családdal való együttműködést helyezzük előtérbe, tovább építjük a bizalmi kapcsolatot.

Az anya, az apa vagy más családtag jelenléte biztonságot ad a gyermeknek, segíti a kisgyermeknevelő és a gyermek között az érzelmi kötődés kialakulását, az új környezethez való alkalmazkodást. A sikeres beszoktatás érdekében a kisgyermeknevelőink kedvességükkel, tapintatos viselkedésükkel fokozatosan szoktatják a gyermekeket a számukra idegen helyzethez.

A jól átgondolt, megtervezett és végrehajtott beszoktatás alapozza meg a gyermekek bölcsődei közérzetének, pszichés, szomatikus fejlődésének jövőjét. A „saját kisgyermeknevelő" összegző feljegyzést ír a beszoktatásról, a gyermek dokumentációjába a fejlődési napló mellékleteként, valamint a családi füzetbe.

Napi kapcsolattartás

A napi kapcsolattartásra a reggeli érkezéskor és a délutáni átadáskor kerül sor. Célja a rövid, kölcsönös információ átadása a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, viselkedéséről. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerül sor. A napi beszélgetések formálják a család és a bölcsőde kapcsolatát, erősítik a bizalmat és az összehangolt nevelést.

Egyéni beszélgetések *(fogadóórák)*

Az egyéni beszélgetést kezdeményezheti a szülő vagy törvényes képviselő, a kisgyermeknevelő, valamint a bölcsődevezető, amely a kisgyermek fejlődésével kapcsolatos kérdések vagy nevelési problémákról szóló részletes, hosszabb megbeszélés. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben segítséget nyújthat a bölcsőde orvos. A beszélgetésekre biztosítjuk a megfelelő helyet és időt.

Szülőcsoportos beszélgetések

A szülőcsoportos beszélgetések tematikus beszélgetések a csoport kisgyermeknevelői vezetésével, amelyekre évente legalább három alkalommal kerül sor. Témája lehet például a bölcsődei beszoktatás, a szobatisztaságra nevelés, a mozgásfejlődés, az étkezés, a napirend valamint a csoportba járó gyermekek szüleit foglalkoztató egyéb nevelési témák. A rendszeres, támogató szülőcsoportos beszélgetések segítik a szülői kompetenciaérzés megtartását, lehetőséget adnak a tapasztalatok megosztására, jó példák tovább gondolására. Az egymásra figyelés, a nyílt kommunikáció erősíti a bizalmat, a partneri együttműködést és a család-bölcsőde kapcsolatát.

Szülői értekezletek

Bölcsődén belül a szülői értekezlet a szülők általános és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatását, valamint a gyermekeket érintő, a szülőkkel közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja.

Egy nevelési évben általában kettő alkalommal tartunk szülői értekezletet. Az első szülői értekezletet az „új" szülők részére tartjuk, amelyen tájékoztatást kapnak a bölcsődei életről, megismerhetik a gyermekük leendő kisgyermeknevelőjét. Ismertetjük a szakmai programot, a házirendet.

A második szülői értekezletet az óvodába távozó gyermekek szüleinek az óvodai beiratkozás előtt szervezzük, tájékoztatjuk a szülőket az óvodai felvétel eljárásáról.

Indirekt kapcsolattartási formák

Az indirekt tájékoztatási formák jól kiegészítik a direkt kapcsolattartási formákat. Az írásbeli tájékoztatók, hirdetőtáblák, honlap, közösségi oldalakon való megjelenések lehetőséget adnak az ismeretterjesztésre.

Családi füzet

A családi füzet kiegészíti a személyes kapcsolattartást, erősíti a szülők és a kisgyermeknevelő közötti bizalmat, segíti a családi és bölcsődei nevelés összehangolását. A beszoktatás első napján a szülő vagy törvényes képviselő adja át a „saját" kisgyermeknevelőnek, benne a gyermek adataival, elérhetőségekkel, valamint egy rövid jellemzéssel. A kisgyermeknevelő bejegyzi a bölcsőde és a csoport adatait, majd a nevelési év során rendszeresen tájékoztatja a szülőket a gyermek fejlődéséről, programokról, eseményekről.

A füzetet színesítik a gyermekrajzok, mondókák, dalok, mesék, valamint a jeles napokhoz kapcsolódó kedves bejegyzések. A szülői reflexiókat, megjegyzéseket örömmel fogadjuk, hiszen a kölcsönös információcsere hozzájárul a harmonikus együttműködéshez.

11. GYERMEKÉLELMEZÉS

A bölcsődei étkeztetés során az egészségügyi törvény előírásainak megfelelően biztosítjuk az élettani szükségletekhez igazodó, korszerű, biztonságos és higiénikus táplálkozást.

A bölcsődei élelmezés során a korszerű csecsemő-és kisgyermek táplálási elveket kell figyelembe venni, úgyhogy a táplálék: mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű, biztonságos a higiénés követelményeknek megfelelő, valamint megfelelő konyhatechnika eljárásokkal elkészített és élvezhető legyen.

Csecsemőtáplálás a bölcsődében

A bölcsődébe 20 hetes kortól vehető fel csecsemő. Táplálásukat a bölcsőde orvosa követi nyomon. A tápszer és egyéb csecsemőételek elkészítéséhez elkülönített konyhai rész szükséges. A csecsemők edényeit és eszközeit külön tároljuk és mossuk. A tápszereket száraz, szellős helyen tároljuk, és az eltérő felhasználási útmutatókra fokozottan ügyelünk.

Kisgyermektáplálás a bölcsődében

Az 1 éves kor feletti korcsoportok táplálkozásában illetve a bölcsődei étkeztetés során figyelembe kell venni az OÉTI táplálkozás-egészségügyi ajánlásait, valamint a korszerű táplálkozási elveket és konyhatechnikai eljárásokat. Az étlapot az élelmezésvezető állítja össze a korosztály nyersanyagnormái alapján. A napi négyszeri étkezés során figyelembe kell venni az ajánlott energia- és tápanyagtartalom legalább 75%-át biztosítani szükséges.

Az étrend sok zöldséget, gyümölcsöt, főzeléket, tejet, húst és tojást tartalmaz, az egészséges fejlődést szolgálja. Azok a gyermekek, akik biztonságosan ülnek, asztalnál étkezhetnek és gyakorolhatják a kanál használatát. Az ételek HACCP-előírások szerint készülnek és kerülnek szállításra. Bölcsődénkben napi 4 étkezést (reggeli, tízórai, uzsonna) biztosítunk a gyermekek számára. Kiemelt figyelmet fordítunk a megfelelő folyadékbevitelre is.

Az étkeztetés közegészségügyi szabályai

A bölcsődei közétkeztetésre a 62/2011. (VI.30.) VM rendelet az irányadó. Az Európai Unió előírásai alapján – Magyarországon 2004. május 1. óta – a közétkeztetők számára kötelező az élelmiszerbiztonsági minőségbiztosítási rendszer, a HACCP bevezetése és működtetése. Ennek ellenőrzését a Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatósága végzi.

12. GYERMEKEKRŐL VEZETETT DOKUMENTÁCIÓ

Szakmai munkánk során folyamatosan figyelemmel kísérjük és dokumentáljuk a kisgyermekek fejlődését. A dokumentációk vezetésénél fontos a tárgyszerűség, az érvényesség, a hitelesség, a szakmaiság, a rendszeresség. A gyermek fejlődését önmagához viszonyítjuk, és nem minősítjük. A dokumentációk vezetése a személyiségi jogok szem előtt tartásával, tárolása az adatvédelmi törvények előírásai szerint történik.

Felvételi könyv

A bölcsődevezető tölti ki a beiratkozáskor, a felvétel időpontját, a gyermek nevét, születési helyét- idejét, a szülők vagy törvényes képviselők nevét, foglalkozását, elérhetőségét, a lakcímet, a gyermek TAJ számát, valamint a bölcsődéből való távozás időpontját.

Bölcsődei gyermekegészségügyi törzslap

A gyermek egészségügyi törzslapjának kitöltése a bölcsőde feladata, amelyet az intézményen belül, a védőnőkkel való folyamatos kapcsolat és együttműködés révén valósítunk meg.
A gyermek bölcsődében tartózkodás ideje alatt a bölcsőde orvos vezeti a gyermek számára előírt státuszvizsgálatok eredményeit. A kisgyermeknevelő folyamatosan jelöli a percentil táblán a gyermek fejlődési állapotát és nyilvántartja a gyermek távollétét és annak okát.

Fejlődési napló

A „saját kisgyermeknevelő" vezeti a gyermekei testi, lelki, szociális, értelmi és érzelmi fejlődéséről egy éves kor alatt havonta, egy és kétéves kor között és kétéves kor fölött negyed évente. Ehhez a dokumentumhoz csatolja a családlátogatás és a beszoktatás során készült feljegyzéseit. Idecsatolja az egyéb szakorvosi, pedagógiai véleményeket is, valamint az ezekhez kapcsolódó egyéni fejlesztési terveket a sajátos nevelési igényű gyermekek részére.

Családi füzet

A családi füzet a szülők és a kisgyermeknevelő közötti kapcsolattartás eszköze. Tartalmazza a gyermek alapadatait, rövid jellemzését, valamint a nevelési év során a fejlődésről, programokról és eseményekről szóló bejegyzéseket. Színesítik gyermekrajzok, mondókák, dalok és jeles napokhoz kapcsolódó feljegyzések, miközben lehetőséget ad a szülői visszajelzésekre is, erősítve a kölcsönös együttműködést.

Bölcsődei Csoportnapló

Ezt a dokumentumot a gyermekcsoport életéről a csoportban dolgozó kisgyermeknevelők napi rendszerességgel vezetik. Tartalmazza a csoport névsorát, a napi létszámot, a hiányzókat, valamint az aktuális napi eseményeket és a szakmai tevékenységeket. Külön említést tesz a megszokottól eltérő történésekről.

Napi jelenléti kimutatás

Ez a kimutatás az ellátási napokon az ellátást igénybe vevők jelen- vagy távollétének dokumentálására szolgál. Ez alapján készül a TAJ alapú központi nyilvántartás (KENYSZI).

12.1. A bölcsőde dokumentumainak nyilvánossága

A szülők, törvényes képviselők és más érdeklődők a bölcsőde helyi szakmai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról, valamint a házirendről személyesen a bölcsőde vezetőjétől kérhetnek tájékoztatást. Az intézmény működésével kapcsolatos alapdokumentumok elérhetők az óvoda hivatalos honlapján is: www.oviemod.hu.

A gyermekekkel kapcsolatos dokumentációk – például fejlődési feljegyzések, beszoktatási tapasztalatok – betekintésre a „saját" kisgyermeknevelőtől kérhetők. A bölcsődei adatkezelés és adatvédelem minden esetben a hatályos jogszabályoknak, különösen az Európai Unió általános adatvédelmi rendeletének (GDPR) megfelelően történik. A gyermekek személyes adatai bizalmasan kezelendők, az intézmény kizárólag a nevelési-gondozási feladatok ellátásához szükséges mértékben kezeli azokat.

13. BÖLCSŐDE KAPCSOLATRENDSZERE

Belső kapcsolati rendszer:

- Fenntartó Önkormányzat (napi kapcsolattartás az intézményt érintő működési feladatokban az intézményvezetővel),
- Intézményvezető,
- Kisgyermeknevelő,
- Bölcsődei dajka

Az intézményvezető rendszeresen ellenőrzi az intézményben folyó szakmai munka minőségét, a magas színvonalon történő gyermekellátás érdekében. Az ellenőrzések tapasztalatinak megbeszélése, kiértékelése esetmegbeszélés formájában valósul meg.

A külső kapcsolati rendszer

A bölcsőde kapcsolatban áll minden olyan intézménnyel és szervezettel, melyek az eredményesebb működést segítik elő. Ide tartoznak:

- Szakmai felügyeleti szerv
- Bölcsődék
- Óvodák
- Gyermekorvos
- Védőnők
- Család és Gyermekvédelmi Szolgálat

- Kormányhivatal - Gyámügy
- B.A.Z. Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat- pszichológus
- Kamilla Korai Fejlesztő Központ- gyógypedagógus

Bölcsődénk fontosnak tartja a szakmai együttműködést más bölcsődei intézményekkel, hiszen a tapasztalatcsere, a jó gyakorlatok megismerése és az egymást támogató szakmai párbeszéd hozzájárul a folyamatos fejlődéshez.

Részt veszünk térségi és országos szakmai találkozókon, konferenciákon, továbbképzéseken, ahol lehetőség nyílik a közös gondolkodásra, az aktuális kihívások megvitatására és az innovatív megoldások megosztására.

Különösen fontos számunkra a kapcsolatépítés a hasonló szemléletű, Zöld Óvoda értékeket képviselő bölcsődékkel, valamint a Magyar Bölcsődék Egyesületének szakmai közösségével. Ezek az együttműködések segítik intézményünket abban, hogy a helyi értékeket megőrizve, országos szinten is korszerű, gyermekközpontú ellátást nyújtsunk.

A bölcsőde és az óvoda kapcsolata

Bölcsődénk folyamatos, szakmailag megalapozott kapcsolatot tart fenn az Emődi Gyermekálom Óvodával, amely intézményünkkel közös fenntartás alatt működik. Ez a szervezeti egység lehetőséget teremt arra, hogy a gyermekek számára az óvodába való átmenet biztonságos, fokozatos és érzelmileg kiegyensúlyozott legyen.

Az óvodai felvételt megelőzően a gyermekek szüleikkel részt vehetnek az „Oviváró” programban, amely során lehetőség nyílik az óvodai környezet megismerésére, az óvodapedagógusokkal való találkozásra.

A bölcsődei kisgyermeknevelők és az óvodai pedagógusok együttműködnek a gyermekek csoportváltásának előkészítésében, megosztják egymással a gyermekek fejlődésére vonatkozó tapasztalataikat, ezzel is segítve az egyéni szükségletek figyelembevételét.

Az átmenet során kiemelt figyelmet fordítunk az érzelmi biztonság megőrzésére, a kötődések kezelésére, valamint az intézményi hagyományok egységesítésére. Az óvoda és a bölcsőde közötti kapcsolat nemcsak szervezeti, hanem szemléleti szinten is egységes: a gyermekközpontú nevelés, a családokkal való partneri együttműködés és a kompetenciahatárok kölcsönös tisztelete határozza meg közös munkánkat.

14. GYERMEKVÉDELEM A BÖLCSŐDÉBEN

A gyermekvédelemről a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény rendelkezik. Ennek értelmében bölcsődénk kiemelt figyelmet fordít a gyermekek testi, lelki és érzelmi biztonságának megőrzésére. A gyermekvédelmi feladatok összehangolása a bölcsőde vezetőjének feladata, aki felelős az intézményen belüli jelzőrendszer működtetéséért.

Kisgyermeknevelőink feladata, hogy a mindennapi gondozás-nevelés során érzékenyen és szakmailag felkészülten felismerjék a veszélyeztetettség jeleit – legyen szó fizikai, érzelmi vagy elhanyagolásból fakadó problémáról – és ezekről haladéktalanul tájékoztassák a bölcsőde vezetőjét. Veszélyeztetettség gyanúja esetén a vezető felveszi a kapcsolatot az illetékes gyermekjóléti szolgálattal, és biztosítja a folyamatos, együttműködésen alapuló információcserét.
Intézményünk elkötelezett abban, hogy a gyermekek számára biztonságos, támogató környezetet teremtsen, ahol a megelőzés, a korai felismerés és a szakmai együttműködés révén hatékonyan tudjuk segíteni a családokat és a gyermekek védelmét.

14.1. A bölcsődei szolgáltatást igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme

Bölcsődénkben különös figyelmet fordítunk a gyermekek jogainak sérthetetlenségére, valamint a szülők, a törvényes képviselők és a bölcsődei dolgozók jogaira és kötelességeire.

14.1.1. A gyermek joga:

- Segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez.
- Sajátos nevelési igény, tartós betegség esetén a fejlődését, személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön.
- Védelembe részesüljön a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen.
- Személyét megbecsüljék, emberi méltóságát, személyiségi jogait tiszteletbe tartsák.

- Védelembe részesüljön a bántalmazással-fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal- és az elhanyagolással szemben.
- A hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben, gondozásban részesüljön.

14.1.2. A szülők (törvényes képviselő) joga:

- Tájékoztatást kapjon a bölcsődei ellátásról.
- Megválassza a bölcsődét, melyre gyermeke nevelését-gondozását bízza.
- Megismerje az ott folyó gondozási-nevelési elveket és módszereket.
- Személyét megbecsüljék, emberi méltóságát, személyiségi jogait tiszteletbe tartsák.
- Megismerje a bölcsőde, illetve a gyermekcsoportok életét, napirendjét.
- Megismerje a saját gyermeke ellátásával kapcsolatos tárgyi és személyi feltételeket.
- Megismerje a saját gyermekéről vezetett dokumentumokat.
- Tájékoztatást, tanácsot kérjen a bölcsődei szakemberektől.
- Véleményt mondjon, észrevételt, javaslatot tegyen az ellátással kapcsolatban.

14.1.3. A szülő (törvényes képviselő) kötelessége:

- Gyermekével együttműködjön, emberi méltóságát tiszteletbe tartsa.
- Gyermekét az őt érintő kérdésekről tájékoztassa, igényeit, véleményét figyelembe vegye.
- A gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön, és betartsa a bölcsődei házirendet.
- Gyermeke jogainak érvényesítése érdekében megtegye a szükséges intézkedéseket.
- A fizetendő térítési díjat időben rendezze.

14.1.4. A bölcsődei dolgozó joga:

- A munkájával kapcsolatos információhoz jusson.
- A munkájával, a szakmájával kapcsolatban véleményt nyilvánítson.
- Személyét megbecsüljék, emberi méltóságát, személyiségi jogait tiszteletbe tartsák, tevékenységét értékeljék és elismerjék.

- Munkája során a gyermekek érdekeit tartsa elsődlegesnek, de ez nem sértheti egyéni, magán életi, állampolgári érdekeit és jogait.
- Munkájához, szakmai fejlődéséhez segítséget kérjen és kapjon.
- Munkája során védelemre jogosult a vele szembeni jogsértő vagy etikátlan bánásmóddal szemben.
- A vele szemben felmerült panasz esetén meghallgassák, munkáltatójuk és fenntartójuk védelme illeti meg a kivizsgálási időszak végéig.
- A személyes adatait, a személyes adatok kezelésére vonatkozó és titoktartási szabályok szerint kezeljék.

14.1.5. A bölcsődei dolgozó kötelessége:

- A munkaköri leírásnak és a vezetői utasításnak megfelelően végezze a gondozási nevelési módszereket egyénre szabva, és önállóan végezze feladatait a módszertani előírások mentén.
- Működjön együtt a családdal, tartsa tiszteletben a családi nevelést.
- A gyermekek, a szülők, munkatársak személyiségi jogait tiszteletben tartsa és a birtokába jutott információkat az adatvédelmi szabályoknak megfelelően kezelje.
- Példamutató magatartással és szakmai tudással védje hivatása, munkahelye jó hírnevét.
- Szakmai ismereteit rendszeresen újítsa meg, ezáltal munkáját a mindenkori legjobb tudása szerint végezze.
- Szakmai kompetenciája határait betartva, a szakmai és etikai elvek figyelembevételével lássa el feladatait.
- Munkahelyén munkaköri feladatának ellátására képes állapotban és öltözékben jelenjen meg.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatóságról szóló 1997. évi XXXI. törvény paragrafus alapján a bölcsődei ellátásban részesülők érdekeinek védelmében bölcsődénk Érdekképviseleti Fórumot működtet. A mindenkori tagok neve, elérhetősége megtalálható a bölcsőde épületében a szülők által elérhető információs táblákon. A területi gyermekjogi képviselő neve, elérhetősége megtalálható a fent említett információs táblán.

15. ÉRDEKKÉPVISELETI FÓRUM

15.1. Az Érdekképviseleti Fórum működésének célja

Az Érdekképviseleti Fórum a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek érdekeinek védelmét és képviseletét szolgálja. Működésének célja, hogy elősegítse a szülők/törvényes képviselők, a fenntartó és az intézmény képviselői közötti együttműködést, és biztosítsa a bölcsődei szolgáltatás átláthatóságát, gyermekközpontú működését.

Az Érdekképviseleti Fórum lehetőséget teremt arra, hogy a bölcsődei ellátással kapcsolatos észrevételek, panaszok, javaslatok közvetlenül ott kerüljenek megvitatásra és orvoslásra, ahol felmerültek. Ezáltal a gyermekek és családjaik érdekei gyorsan és hatékonyan érvényesülhetnek, hozzájárulva a bizalomra épülő intézményi légkör kialakításához.

Az Érdekképviseleti Fórum működtetése a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény előírásai alapján kötelező, és szerves része a bölcsődei minőségbiztosításnak.

15.2. Az Érdekképviseleti Fórum működésének feladata

Az Érdekképviseleti Fórum célja, hogy támogassa a bölcsődei ellátás átlátható, gyermekközpontú működését. Feladatai közé tartozik:

- A bölcsőde működésének, szakmai céljainak és feltételrendszerének megismerése
- Véleménynyilvánítás a gyermekeket érintő ügyekben
- A szülői panaszok kivizsgálása, döntés vagy tájékoztatás 15 napon belül
- Intézkedés kezdeményezése az illetékes vezetőnél vagy szervnél
- Panasztétel a házirend alapján a gyermekjogok sérelme vagy kötelezettségszegés esetén

15.3. Az Érdekképviseleti Fórum jogköre, felelőssége

Az Érdekképviseleti Fórum:

- Döntési jogot gyakorol saját működési szabályainak, ügyrendjének kialakításában, tisztségviselőinek megválasztásában, valamint hatáskörébe tartozó ügyekben.
- Véleményt nyilváníthat a gyermekeket érintő kérdésekben.
- Javaslatot tehet a bölcsődei szolgáltatások tervezésére, működtetésére és a bevételek felhasználására.
- Panaszt tehet és intézkedést kezdeményezhet az intézményvezetőnél, fenntartónál, gyermekjogi képviselőnél vagy más illetékes szervnél.
- Egyetértési jogot gyakorol a bölcsőde házirendjének jóváhagyásánál.

16. A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK FOLYAMATOS SZAKMAI FELKÉSZÜLTÉSGÉNEK BIZTOSÍTÁSA

16.1. Szakmai továbbképzés

A kisgyermeknevelők szakmai fejlődésének és kompetenciáik frissítésének alapja a rendszeres továbbképzés, amelyet a minősített képzéseken való részvétellel és az ott megszerezhető kreditpontokkal teljesítenek. Az új továbbképzési időszak hossza 4 év.

A továbbképzési rendszer hármas szerkezetű:

- **Kötelező továbbképzés**: az összpontszám legalább 20%-a,
- **Munkakörhöz kötött továbbképzés**: legalább 40%,
- **Szabadon választható továbbképzés**: legfeljebb 40%.

A középfokú végzettséggel rendelkező kisgyermeknevelőknek 60 kreditpontot, a felsőfokú (diplomás) végzettséggel rendelkezőknek 80 kreditpontot kell összegyűjteniük a négyéves időszak alatt. A továbbképzések célja, hogy a nevelők naprakész tudással, korszerű pedagógiai szemlélettel és megerősített szakmai kompetenciákkal végezhessék munkájukat, hozzájárulva a bölcsődei ellátás színvonalának emeléséhez.

Az új képzési rendszer értelmében a bölcsődevezetők számára külön vezetőképzés teljesítése kötelező, amely eltér a kisgyermeknevelőkre vonatkozó kreditpontos továbbképzési struktúrától. A vezetői munkakör betöltésének feltétele az alap vezetőképzés elvégzése, amelyet a kinevezéstől számított egy éven belül teljesíteni kell. Ennek hiányában a vezető nem foglalkoztatható intézményvezetőként.

A vezetőképzés két szintből áll:

Képzési szint	Elméleti óraszám	Gyakorlati óraszám
Alapozó képzés	30 óra	50 óra
Megújító képzés	5 óra	10 óra

A megújító képzést a vezető kétévente köteles teljesíteni, amely vizsgával zárul. A képzések célja, hogy a bölcsődevezetők naprakész vezetési ismeretekkel, jogszabályi tájékozottsággal és intézményirányítási kompetenciákkal rendelkezzenek, ezáltal biztosítva a bölcsődei ellátás szakmai színvonalát és jogszerű működését.

16.2. Belső továbbképzés, szakami megújulás

Bölcsődénkben havi rendszerességgel tartunk házi továbbképzéseket, melyek során megosztjuk egymással szakmai ismereteinket, tapasztalatainkat, és feldolgozzuk a korszerű neveléstudomány új eredményeit. A képzések témáit és felelőseit minden év szeptemberében egyeztetjük.

Kiemelt figyelmet fordítunk a pedagógus kompetenciák fejlesztésére, különösen a pedagógus életpályamodell elvárásainak tükrében. Minden nevelési évben hangsúlyt helyezünk a környezeti nevelésre és az egészséges életmódra nevelésre, melyet játékokkal, dekorációkkal és zöld jeles napokkal is támogatunk.

16.3. Szakmai Önképzés

A munkájára igényes kisgyermeknevelő a kötelező továbbképzéseken túl is rendszeresen törekszik szakmai tudásának bővítésére. A bölcsődei nevelés sokrétű feladatai megkövetelik a folyamatos fejlődést, az új módszerek és neveléstudományi irányok megismerését.

Intézményünk támogatja az önképzést: biztosítja a szakmai folyóiratokhoz való hozzáférést, jogszabály-értelmező kiadványokat, az internet használatának lehetőségét, valamint audiovizuális eszközöket és szakmai dokumentumokat. Célunk, hogy a nevelők naprakész tudással, reflektív szemlélettel és magas színvonalon végezhessék munkájukat, hozzájárulva a gyermekek harmonikus fejlődéséhez.

17. BÖLCSŐDEI ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS

Szakmai programunk eredményessége a mindennapi nevelési-gondozási gyakorlatban válik kézzelfoghatóvá. A célok eléréséhez elengedhetetlen a folyamatok hatékonyságának, megvalósíthatóságának és az egyes szakaszok minőségének rendszeres, objektív ellenőrzése. Fontosnak tartjuk, hogy munkánk értékeléséhez olyan mérhető eszközöket alkalmazzunk, amelyek visszajelzést adnak mind az intézmény dolgozói, mind külső szakmai partnerek számára.

Nevelési módszereink és gyermekközpontú szemléletünk akkor tekinthető sikeresnek, ha minden gyermek számára biztosítottak a Maslow-féle szükségletpiramis alapvető elemei, különösen a fiziológiai szükségletek napi kielégítése.

A gyermek biztonságérzete akkor fejlődik, ha közérzete jó, szeretetteljes, gondoskodó felnőttek veszik körül. Nyitott, derűs, kiegyensúlyozott, bátran kér segítséget, és kapcsolatokat épít társaival.

A gyermek sikeressége a tevékenységeiben tükröződik: önállósága fejlődik, játéka változatos, kitartó, örömteli.

A sikerélmény mentálisan is építi a gyermeket: önálló ötleteit bátran megvalósítja, alkot, kezdeményez. Már a bölcsődés korosztályban is megfigyelhető az önmegvalósítás iránti igény.

A szakmai munka eredményességét az alábbi ellenőrzési formák biztosítják:

- Tervezett és rendszeres szakmai megfigyelés, értékelés meghatározott szempontok alapján
- Munkaügyi és munkavédelmi ellenőrzések
- Közegészségügyi vizsgálatok
- HACCP rendszer működésének ellenőrzése
- Gazdálkodási folyamatok felülvizsgálata
- Dokumentációk szabályszerűségének ellenőrzése

Ezek az ellenőrzési pontok hozzájárulnak ahhoz, hogy intézményünk működése átlátható, szakmailag megalapozott és gyermekközpontú maradjon.

18. ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

A Bölcsődei Szakmai Program (3432 Emőd, Geleji utca 21.) **érvényességi ideje:** a fenntartó jóváhagyásával lép hatályba, érvényességi időtartama 5 év.

A szakmai program szükség szerint – jogszabályi változás, fenntartói utasítás, intézményi átszervezés esetén – módosításra kerül.

A Szakmai Program melléklete:

- *1. számú melléklet*: Megállapodás

19. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Bölcsődei Szakmai Programot készítette: Matiz Csilla intézményvezető.

Emőd. 2026. augusztus 26.

Matiz Csilla
intézményvezető

A Szakmai Programot az intézményfenntartó, Emőd Város Önkormányzat Képviselő- testülete a 102/2026.(X.21.) számú határozatával jóváhagyta.

Emőd, 2026.10.21.

Emőd Város Önkormányzata

Bódi Csaba
polgármester



1.számú mellékelet

MEGÁLLAPODÁS

1997. XXXI. tv. 32. § (7) alapján

Mely létrejött egyrészről az Emődi Gyermekálom Óvoda és Bölcsőde (Emőd, Geleji u. 21.) **mint bölcsődei ellátást végző intézmény vezetője**, **.....**másrészről,

Szülő/ törvényes képviselő adatai:

Név:……

Születési helye, ideje:……

Anyja neve:……

Lakcíme:……

gyermeke bölcsődei elhelyezése tárgyában.

A gyermek adatai:

Név:……

Születési hely, idő: …....., ..….év ……hó .....nap

Állampolgársága: ……

Anyja neve: …….....

TAJ száma:.....

Lakcím:……

Intézményünk a bölcsődei ellátást: ……naptól kezdődően,

□ határozatlan időtartamra: jogosultsági feltételek megszűnéséig *

□ határozott időre …….-ig biztosítja

Igénybevétel módja:

□ önkéntes*

□ javasolt. * / *védőnő, gyermekorvos, gyermekjóléti szolgálat, gyámügy/*

A bölcsődében TAJ alapú elektronikus napi nyilvántartás működik a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal felé, melyről a szülő tájékoztatást kap.

*A megfelelő aláhúzandó.

Intézményi ellátás időtartama:

A bölcsődei **nevelési év** szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tart.

Bölcsődébe a gyermek húszhetes korától felvehető, ha a harmadik életévét

- január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,
- szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha **a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik** arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.
- ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig
- A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét tölti.

A bölcsődei ellátás keretében az intézmény biztosítja a <u>gyermek számára:</u>

- szakszerű, gondozást, nevelést, testi-lelki szükségletek kielégítését, fejlődését és a szocializáló segítését,
- a szülővel való fokozatos beilleszkedés lehetőségeit,
- napi négyszeri étkezést (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna),
- fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezetet,
- egészségvédelmet, egészségnevelést, higiéniai szokások kialakulásának segítését,
- állandóságot, saját kisgyermeknevelőrendszert, egyéni bánásmódot,
- megfelelő időt a szabadban való játékhoz,
- személyes higiéné feltételeinek biztosítását,
- korcsoportnak megfelelő játékeszközöket,
- bölcsődei orvosi ellátást,
- óvodai életre való felkészítést,

A bölcsőde a <u>szülő számára</u> biztosítja:

- a házirend megismertetését,
- adaptációhoz (beszoktatáshoz) szükséges időt, feltételeket,
- tájékoztatást a gyermekével napközben történt eseményekről,
- betekintést a kisgyermeknevelő által vezetett egyéni dokumentációba,
- legalább évi 2 alkalommal szülői értekezleteket, egyéni beszélgetést (kisgyermeknevelővel, vezetővel),
- szülőcsoportos beszélgetéseket, egyéni beszélgetéseket kisgyermeknevelővel, vezetővel
- nyílt napokon való együttműködést,
- tájékoztatók, étrendek megismerését,
- a panaszgyakorlás módját.

Személyi Térítési díj:

Az 1997. évi XXXI. tv. alapján az intézményi elhelyezésért térítési díjat kell fizetni. A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról a 328/2011. (XII.29) kormányrendeletben foglaltak az irányadók.
Az intézményi térítési díjat – a **gyermekétkeztetésre vonatkozó személyi térítési díjat**, valamint bölcsődei ellátás keretében nyújtott **gondozásra is megállapítható személyi térítési díjat**/ a fenntartó határozza meg. A bölcsődei intézményi térítési díjról szóló, mindenkori aktuális fenntartói határozat a bölcsődében kifüggesztve olvasható.

Mentesül a gondozás személyi terítésének megfizetése alól:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek
- a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek
- a három- vagy többgyermekes család gyermeke
- az átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett, a nevelésbe vett gyermek
- a védelembe vett gyermek.

A mentességet a jogosultságot igazoló dokumentumok (MÁK határozat, szakértői vélemény RGYVK határozat) bemutatását követően, illetve nevelési év közben a következő hónaptól biztosítjuk.

A gyermek étkezési díjának megfizetése alól mentesül az a szülő (törvényes képviselő), aki az erre irányuló nyilatkozatában igazolja, hogy a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói járulékkal, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett, azaz nettó összegének 130%-át.

Az intézményi térítési díj és személyi térítési díj megfizetésére vonatkozó szabályokat Emőd Város Önkormányzat Képviselő-testületének 4/2021. (III.5.) Önkormányzati Rendelete (továbbiakban Rendelet) szabályozza.
A személyi térítési díj a Rendelet 5.§-a alapján kerül megállapításra. A személyi térítési díjkedvezmény mértékének megállapításánál a Gyvt. 150.§ (2) (3) bekezdés b) c) pontja, az ingyenes ellátásra való jogosultság megállapításánál a Gyvt. 150.§ (6) bekezdés a) b) c) d) e) pontja az irányadó.

A térítési díj befizetése- havonta- az Emőd Város Önkormányzat Pénzügyi Osztálya által kiadott csekken vagy átutalással történik. Az ügyintéző írásban keresi fel azt a szülőt, akinek térítési díjhátralék fizetési kötelezettsége van.

Megszűnik a bölcsődei ellátás:

- a jogosultsági feltételek megszűnésével (Intézményi ellátás időtartama)
- a szülő vagy törvényes képviselő kérelmére
- ha a szülő a bölcsőde házirendjét ismételten súlyosan megsérti

Súlyos megsértésnek minősül: az együttműködés normáit sértő viselkedés (erőszak, verbális agresszió, rágalmazás, rongálás, büntetőjogi cselekedetek),

- a gyermekorvos szakvéleménye alapján meg kell szüntetni annak a gyermeknek a bölcsődei ellátást, aki az egészégi állapota miatt bölcsődei csoportban nem gondozható,
- próbaidővel elhelyezett sajátos nevelési igényű gyermek ellátása, amennyiben a gyermekekkel közvetlenül foglalkozó szakmai csoport (orvos, gyógypedagógus, pszichológus, kisgyermeknevelő) együttes véleménye alapján úgy dönt, hogy a gyermek korai fejlesztése bölcsődei körülmények között nem végezhető.

A szülő kötelességet vállal, hogy:

A bölcsőde házirendjét betartja, együttműködik a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel, a személyi térítési díjat időben befizeti, 5 munkanapon belül jelzi a bölcsőde vezetőjének, ha a jogosultság feltételeiben, és a személyazonosító adataiban változást áll be.

A szülő tudomásul veszi, hogy:

a jelen megállapodásban foglalt, az intézmény részéről fennálló kötelezettségek elmulasztása esetén a szülő panaszával az intézményvezetőhöz /telefonszám: +36 30785 9082/, illetve a bölcsődében működő Érdekképviseleti Fórumhoz, (szabályzata és elérhetősége a gyermeköltöző faliújságán olvasható) az a bölcsőde fenntartójához /telefonszám: 46/476-206/ a B.A.Z. Megye Gyermekjogi képviselőjéhez /telefonszám +36 20489 9625/ fordulhat.

A Megállapodás létrejöttekor az alábbi Gyvt. 33.§ -ban foglaltakról tájékoztatás történt:

- az ellátás tartalmáról, feltételeiről,
- az intézmény által vezetett reá vonatkozó nyilvántartásokról,
- a térítési díj mértékéről
- a Házirendről
- a panaszjog gyakorlásának módjáról,
- az érték- és vagyonmegőrzés módjáról,
- a jogosult jogait és érdekeit képviselőkről.
- a panaszjog gyakorlásának módjáról,

Jelen Megállapodás 4 oldalt tartalmaz és a gyermek ellátásának megszűnésével automatikusan hatályát veszti.

A Megállapodást és a tájékoztatást a felek - mint akaratukkal mindenben megegyező- tudomásul vették és aláírták.

Emőd, 20…….

…… ……..

szülő/ törvényes képviselő PH. intézményvezető

6. melléklet a 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelethez

NYILATKOZAT

a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a) pontja szerinti ingyenes bölcsődei, mini bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés igénybevételéhez

20../20… nevelési év

<table>
<tr><td colspan="2">Alulírott…..... (szül. név:…….....szül.hely, idő: ……....,
..... anyja neve:…….…….....….. lakcím: ……..…..…….
TAJ szám: ……..……..…..…… e-mail cím:……..…..…… tel.: …….</td></tr>
<tr><td rowspan="2">1.1. Gyermek neve:
…….
…….</td><td>szül. hely, idő: …… …….
anyja neve: ……., TAJ szám:.....</td></tr>
<tr><td>köznevelési intézmény neve, osztály:</td></tr>
<tr><td rowspan="2">1.2. Gyermek neve:*
…….
…….</td><td>szül. hely, idő: …… …….
anyja neve: ……., TAJ szám:.....</td></tr>
<tr><td>köznevelési intézmény neve, osztály:</td></tr>
<tr><td rowspan="2">1.3. Gyermek neve: *
…….
…….</td><td>szül. hely, idő: …… …….
anyja neve: ……., TAJ szám:.....</td></tr>
<tr><td>köznevelési intézmény neve, osztály:</td></tr>
</table>

** A pont csak akkor töltendő, ha az ugyanazon intézménybe járó több gyermeke után ugyanazon jogcímen igényli a szülő/más törvényes képviselő a normatív kedvezményt. Ha különbözik a jogcím, gyermekenként külön nyilatkozatot kell kitölteni.*

mint szülő/más törvényes képviselő/ gondviselő (a megfelelő aláhúzandó) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szerinti gyermekétkeztetési normatív kedvezmény igénybevételét az alábbi jogcím alapján kérem, mivel a gyermek(ek) : **

a) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül ..... év ..... hónap ..... napjától,

b) tartósan beteg vagy fogyatékos,

c) családjában tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

d) családjában három vagy több gyermeket nevelnek,***

e) nevelésbe vételét rendelte el a gyámhatóság, vagy

f) családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett, azaz nettó összegének 130%-át *(2026. évben …… Ft.-ot)*.

g) családjában a fenti jogosultsági feltételek nem állnak fenn.

***A megfelelő pont jelölendő! Az f) pont kizárólag abban az esetben jelölhető, amennyiben az ellátást igénybe vevő gyermek az a)-e) pontok szerinti feltételek egyikének sem felel meg.*
**** A gyermekek számának meghatározásánál figyelembe veendő gyermekek köre: Az egy lakásban együtt lakó, ott bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező 18 éven aluli gyermek; a 25 évesnél fiatalabb, köznevelési intézményben nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban részt vevő vagy felsőoktatási intézményben nappali képzésben tanuló gyermek és életkortól függetlenül a tartósan beteg vagy súlyos fogyatékos gyermek, kivéve a nevelőszülőnél ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek, valamint a nevelőszülőnél elhelyezett nevelésbe vett gyermek és utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt.*

1a. Az étkeztetés biztosítását

☐ *kizárólag a déli meleg főétkezés, vagy*

☐ *a déli meleg főétkezés mellett egy kisétkezés, vagy*

☐ *a déli meleg főétkezés mellett két kisétkezés, vagy*

☐ *bölcsőde, mini bölcsőde esetében a déli meleg főétkezés mellett a reggeli főétkezés és két kisétkezés*
vonatkozásában kérem.

1b. **Kérem diétás étrend biztosítását**: **igen / nem** *(a választott lehetőség aláhúzandó!)*

a következő egészségi állapotra tekintettel:.....
(csatolandó, orvosi/szakorvosi szakvélemény a diéta típusára vonatkozólag)

2. Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a közölt adatok a valóságnak megfelelnek, egyúttal hozzájárulok a kérelemben szereplő adatoknak a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételéhez történő felhasználásához.

Tudomásul veszem, hogy a kedvezményt érintő mindennemű változást – a változást követő – 15 napon belül írásban köteles vagyok bejelenteni a kedvezményt megállapító intézménynek.

Az étkezés igénybevételének kezdő dátuma: ……

Emőd, 20____ év _____hó ____ nap

….....
az ellátást igénylő
(szülő, más törvényes képviselő, nevelésbe vett gyermek esetén az ellátást nyújtó nevelőszülő, intézményvezető) aláírása

Tájékoztató a nyilatkozat kitöltéséhez

A jövedelemszámítás szabályai *(Arra az esetre vonatkozik, ha a kötelezett a kedvezményt a Nyilatkozat 1. pont f) alpontjában foglaltak alapján kívánja igénybe venni.)*

1.* A feltétel csak bölcsődei, mini bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek esetén alapozza meg a normatív kedvezményre való jogosultságot, ha a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér nettó összegének 130%-át (2026. évben 279 061 Ft.-ot).

2. A nyilatkozat megtételekor figyelembe veendő személyek köre: a kérelem benyújtásának időpontjában közös háztartásban élő családtagként kell figyelembe venni az egy lakásban együtt lakó, ott bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező

2.1. szülőt, a szülő házastársát vagy élettársát,

2.2. a tizennyolc éven aluli gyermeket, a huszonöt évesnél fiatalabb, köznevelési intézményben nappali rendszerű oktatásban részt vevő vagy felsőoktatási intézményben nappali képzésben tanuló gyermeket és életkortól függetlenül a tartósan beteg vagy súlyos fogyatékos gyermeket, kivéve a nevelőszülőnél ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermeket, valamint a nevelőszülőnél elhelyezett nevelésbe vett gyermeket és utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttet,

2.3. a 2.1. és 2.2. alpontba nem tartozó, a Polgári Törvénykönyv családjogra irányadó szabályai alapján a szülő vagy házastársa által eltartott rokont.

3. A nyilatkozat megtételekor figyelembe veendő jövedelem: a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó - megszerzett - vagyoni érték (bevétel), ideértve a jövedelemként figyelembe nem vett bevételt és az adómentes jövedelmet is, továbbá az a bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról, illetve az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni. Így különösen:

3.1. munkaviszonyból, munkavégzésre/foglalkoztatásra irányuló egyéb jogviszonyból származó jövedelem és táppénz,

3.2. társas és egyéni vállalkozásból, őstermelői, illetve szellemi és más önálló tevékenységből származó jövedelem,

3.3. nyugellátás, megváltozott munkaképességű személyek ellátásai (például rokkantsági ellátás, rehabilitációs ellátás), nyugdíjszerű ellátások (például korhatár előtti ellátás),

3.4. * a gyermek ellátásához és gondozásához kapcsolódó támogatások [különösen: csecsemőgondozási díj (CSED), gyermekgondozási díj (GYED), gyermekgondozást segítő ellátás (GYES), gyermeknevelési támogatás (GYET), családi pótlék, gyermektartásdíj, árvaellátás],

3.5. önkormányzat, járási hivatal és az állami foglalkoztatási szerv által folyósított rendszeres pénzbeli ellátások (különösen: foglalkoztatást helyettesítő támogatás, ápolási díj, időskorúak járadéka, álláskeresési támogatás),

3.6. egyéb jövedelem (különösen: kapott tartás-, ösztöndíj, értékpapírból származó jövedelem, kis összegű kifizetések).

4. A jövedelmi adatok alatt havi nettó jövedelmet kell érteni.

5. Rendszeres jövedelem esetén a nyilatkozat benyújtását megelőző hónapban kapott összeget, míg nem rendszeres jövedelem, illetve vállalkozásból, őstermelésből származó jövedelem esetén a nyilatkozat benyújtását megelőző tizenkét hónap alatt kapott összeg egy havi átlagát kell együttesen figyelembe venni.

6. A családtag által fizetett tartásdíj összegét jövedelemcsökkentő tényezőként kell figyelembe venni.

7. Nem minősül jövedelemnek, így a jövedelembe sem kell beszámítani a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 4. § (1a) bekezdése szerinti ellátásokat, így különösen a rendkívüli települési támogatást, a lakásfenntartási támogatást, az adósságcsökkentési támogatást, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény keretében nyújtott támogatást és pótlékot, a gyermekvédelmi nevelőszülők számára fizetett nevelési díjat és külön ellátmányt, az anyasági támogatást, a súlyos mozgáskorlátozott személyek pénzbeli közlekedési kedvezményeit, a vakok személyi járadékát és a fogyatékossági támogatást. Nem minősül jövedelemnek továbbá az alkalmi munkavállalói könyvvel történő foglalkoztatás, az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény alapján történő munkavégzés révén szerzett bevétel, továbbá a természetes személyek között az adórendszeren kívüli keresettel járó foglalkoztatásra vonatkozó rendelkezések alapján háztartási munkára létesített munkavégzésre irányuló jogviszony keretében történő munkavégzésnek (háztartási munka) a havi ellenértéke.

8. A nyilatkozat benyújtását megelőzően megszűnt jövedelmet figyelmen kívül kell hagyni.

9. A családban az egy főre jutó havi jövedelem összegének kiszámítása: a család összes nettó jövedelme [a 2. pont szerinti személyek 3. pont szerinti jövedelmének együttes összege] csökkentve a fizetett gyermektartásdíj összegével, majd osztva a jövedelemszámításnál figyelembe veendő személyek számával [2. pont].